

2007

**Observatori Municipal
sobre el Consum de Drogues
5è INFORME**

**Observatori Municipal
sobre el Consum de Drogues
5è INFORME**

**Pla Municipal de Drogodependències
Juny de 2007**

Agraïments

En l'elaboració del cinquè informe de l'Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues de Mataró hi han col·laborat persones i institucions que ens subministren les dades i que atenen els nostres dubtes i consultes. És per això que volem expressar públicament el nostre agraïment a:

- Centre d'Atenció a les Drogodependències. Servei de Psiquiatria del Consorci Sanitari del Maresme
- Centres d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut
- Centres d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme
- Farmàcies de Mataró
- Observatorio Español sobre Drogas. Direcció General del Plan Nacional sobre Drogas.
- Pla Municipal de Drogodependències. Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró
- Mossos d'Esquadra. ABP de Mataró
- Òrgan Tècnic de Drogodependències. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
- Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
- Servei de la Policia Local de Mataró. Ajuntament de Mataró
- Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró
- Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró del Consorci Sanitari del Maresme
- Unitat Funcional de Sida. Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Mataró

I.	Introducció	Pàg. 1
	<u>I.1 Presentació</u>	Pàg. 2
II.	Indicadors sociològics i patrons de consum	Pàg. 4
	<u>II.1 Patrons de consum</u>	Pàg. 5
	A. Consum de la població general	Pàg. 5
	B. Comparació entre els patrons de consum de Catalunya i Espanya	Pàg. 7
	<u>II.2 Patrons de consum entre la població jove</u>	Pàg. 9
	A. Consum dels joves catalans	Pàg. 9
	B. Nous consums en l'àmbit juvenil català	Pàg. 10
	C. Consum dels joves europeus	Pàg. 13
III.	Indicadors d'activitat preventiva	Pàg. 15
	<u>III.1 Campanyes preventives</u>	Pàg. 16
	A. dRogues! Què?	Pàg. 16
	B. Detecció de problemes de consum de drogues en els centres d'ensenyament secundari	Pàg. 17
	C. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)	Pàg. 19
	D. Material informatiu	Pàg. 20
	E. Accés i distribució de preservatius	Pàg. 21
	<u>III.2 Demanda d'informació</u>	Pàg. 23
	A. Serveis d'informació	Pàg. 23
	B. Sessions informatives per a pares d'alumnes	Pàg. 24
	C. Sessions informatives per a altres col·lectius	Pàg. 24
	D. Sessions informatives per a alumnes	Pàg. 26
	E. Tallers i sessions específiques adreçades a població en risc	Pàg. 26

IV. Indicadors socio-sanitaris relacionats amb el consum de drogues	Pàg. 28
<u>IV.1 Casos d'intoxicació</u>	Pàg. 29
<u>IV.2 Casos d'abstinència</u>	Pàg. 31
<u>IV.3 Dispensació de psicofàrmacs</u>	Pàg. 32
A. Dispensació de psicofàrmacs amb ús terapèutic	Pàg. 32
B. Dispensació de psicofàrmacs per al tractament de l'addicció al tabac	Pàg. 35
C. Opinió dels professionals de farmàcia	Pàg. 36
<u>IV.4 Consum detectat a l'Atenció Primària</u>	Pàg. 37
A. Consum detectat d'alcohol, tabac i altres drogues	Pàg. 37
B. Opinió dels professionals de les ABS	Pàg. 37
<u>IV.5 Consum detectat entre usuaris de Serveis Socials</u>	Pàg. 38
A. Centre d'Acollida	Pàg. 38
B. Opinió dels professionals de Serveis Socials	Pàg. 39
<u>IV.6 Opinió sobre les pautes de consum i accions a emprendre pel PMD dels Responsables de servei</u>	Pàg. 41

V.	Indicadors de tractament	Pàg. 42
	<u>V.1 Inicis de tractament</u>	Pàg. 43
	A. Inicis de tractaments segons la droga principal que l'origina a Mataró i Catalunya	Pàg. 43
	B. Inicis de tractament a Mataró	Pàg. 44
	<u>V.2 Activitat assistencial</u>	Pàg. 46
	A. Consulta externa	Pàg. 46
	<u>V.3 Programa de manteniment amb metadona</u>	Pàg. 48
	A. Nombre d'inclusions	Pàg. 48
	B. Nombre d'usuaris	Pàg. 49
	<u>V.4 Derivacions a centres especialitzats</u>	Pàg. 50
	A. Derivacions	Pàg. 50
VI.	Indicadors de la incidència del VIH/Sida	Pàg. 51
	<u>VI.1 Evolució de la incidència del VIH/Sida</u>	Pàg. 52
	A. Casos en seguiment, casos nous i casos registrats	Pàg. 53
	B. Perfil dels casos nous d'infecció enregistrats	Pàg. 54
	<u>VI.2 Vies de contagi</u>	Pàg. 55

VII. Indicadors policíacs i control de l'oferta	Pàg. 56
<u>VII.1 Actuacions d'auxili</u>	Pàg. 58
<u>VII.2 Controls d'alcoholèmia</u>	Pàg. 59
<u>VII.3 Control de l'oferta</u>	Pàg. 60
A. Mapa delictiu	Pàg. 60
B. Substàncies i quantitats intervingudes	Pàg. 61
C. Venda d'alcohol i tabac a menors	Pàg. 62
VIII. Conclusions	Pàg. 63
<u>VIII.1 Conclusions del cinquè informe de l'OMCD</u>	Pàg. 64

Índex de taules

T1	Percentatge de consum de substàncies psicoactives en els 30 dies abans de l'enquesta entre la població catalana de 15-64 anys. 2005/06	Pàg. 5
T2	Centres, grups i alumnes que han participat en el programa dRogues! Què?	Pàg. 16
T3	Casos detectats de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari	Pàg. 17
T4	Distribució de les notificacions de casos detectats de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari. Mataró 2004-2006	Pàg. 18
T5	Distribució de materials d'informació i prevenció. Mataró	Pàg. 20
T6	Distribució de preservatius a través del programa Màquina. Mataró 2004-2006	Pàg. 22
T7	Sessions informatives a pares i mares	Pàg. 24
T8	Sessions informatives adreçades a altres col·lectius 2005	Pàg. 25
T9	Sessions informatives adreçades a altres col·lectius 2006	Pàg. 25
T10	Sessions informatives per a alumnes	Pàg. 26
T11	Tallers i sessions adreçades a població en risc 2005	Pàg. 27
T12	Tallers i sessions adreçades a població en risc 2006	Pàg. 27
T13	Mil·ligrams i envasos de psicofàrmacs susceptibles d'un ús desviat. Mataró	Pàg. 33
T14	Dispensació en mil·ligrams i envasos de psicofàrmacs per al tractament de l'addicció al tabac	Pàg. 35

T15	Nombre anual de fets delictius amb el consum de drogues	Pàg. 60
T16	Quantitat de substàncies intervingudes	Pàg. 61

Índex de gràfiques

G1	Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit alcohol	Pàg. 6
G2	Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit tabac	Pàg. 6
G3	Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit cànnabis	Pàg. 6
G4	Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit cocaïna	Pàg. 6
G5	Comparació dels patrons de consum d'alcohol de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06	Pàg. 7
G6	Comparació dels patrons de consum de tabac de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06	Pàg. 7
G7	Comparació del patrons de consum de cànnabis de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06	Pàg. 8
G8	Comparació de patrons de consum de cocaïna de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06	Pàg. 8
G9	Percentatge de consum de drogues en els darrers 30 dies entre la població de 15-29 anys a Catalunya	Pàg. 9
G10	Percentatge de consum recent de cànnabis a Europa entre la població de 15-34 anys	Pàg. 13
G11	Percentatge de consum recent de cocaïna a Europa entre la població de 15-34 anys	Pàg. 13
G12	Nombre de kits de xeringues distribuïts i percentatge de retorns	Pàg. 19

G13	Nombre de preservatius distribuïts segons les diferents campanyes de prevenció	Pàg. 21
G14	Nombre i variació de les demandes d'informació adreçades al CAD i PMD	Pàg. 23
G15	Casos d'alcoholisme crònic tractats pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró	Pàg. 29
G16	Casos d'intoxicació etílica tractats pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró	Pàg. 29
G17	Casos d'abús de drogues tractats pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró	Pàg. 30
G18	Casos d'intoxicació deliberada amb medicaments tractats pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró	Pàg. 30
G19	Casos d'abstinència d'alcohol i drogues tractats pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró	Pàg. 31
G20	DHD (mg/1000 habitants/dia) a Mataró	Pàg. 34
G21	DHD (mg/ 1000 habitants /dia). Mataró i Catalunya.	Pàg. 34
G22	Casos de consum de drogues detectats en els Centres d'Atenció Primària	Pàg. 37
G23	Percentatge i variació de casos de consum d'alcohol detectats pels Centres d'Atenció Primària	Pàg. 37
G24	Distribució percentual del consum problemàtic i detectat de drogues entre els usuaris del Centre d'Acollida	Pàg. 39
G25	Inicis de tractament segons droga principal que l'origina a Mataró i Catalunya	Pàg. 43
G26	Inicis de tractament per alcohol i tabac	Pàg. 44
G27	Inicis de tractament originats per cànnabis, cocaïna i heroïna	Pàg. 44
G28	Nombre de visites al Centre d'Atenció a les Drogodependències	Pàg. 46

G29	Nombre i variació de les interconsultes	Pàg. 47
G30	Nombre i variació de les inclusions al Programa de manteniment amb metadona	Pàg. 48
G31	Mitjana mensual d'usuari al Programa de manteniment amb metadona	Pàg. 49
G32	Nombre i variació de casos derivats cap altres serveis	Pàg. 50
G33	Nombre i percentatge de casos nous enregistrats a la Unitat de Sida de l'Hospital de Mataró	Pàg. 53
G34	Nombre i percentatge de casos en seguiment actiu a la Unitat de Sida de l'Hospital de Mataró	Pàg. 53
G35	Distribució per sexe i mitjana d'edat dels nous casos d'infecció	Pàg. 54
G36	Vies de contagi dels nous casos d'infecció del VIH	Pàg. 55
G37	Evolució del nombre d'actuacions d'auxili de persona embriagada o drogada	Pàg. 58
G38	Percentatge i variació de positius en controls preventius d'alcoholèmia	Pàg. 59
G39	Percentatge i variació de positius en controls en accidents i/o infraccions	Pàg. 59
G40	Denúncies per incompliment de la Llei de venda de tabac i alcohol a menors	Pàg. 62

I. Introducció

1. Presentació

A continuació us presentem el cinquè informe de l'Observatori Municipal de Consum de Drogues (OMCD). Des de l'any 2000, moment en què es va crear la Comissió Tècnica, s'ha anat consolidant el sistema d'informació que permet establir un diagnòstic sobre la incidència del consum de drogues a la ciutat de Mataró, i alhora definir l'orientació i la planificació més adequada en matèria de drogodependències.

L'òrgan principal sobre el qual gira l'activitat de l'OMCD és la Comissió Tècnica, que és l'òrgan de decisió i el centre de producció de dades del qual es nodreix l'OMCD. Els seus membres han acceptat el compromís de vetllar pel bon funcionament de l'OMCD i d'aportar les dades i la informació que facilita el seu funcionament. El treball d'elaboració dels informes i l'anàlisi de la informació dels diversos serveis va a càrrec del Servei d'Estudis i Planificació de l'Ajuntament de Mataró.

La Comissió Tècnica està formada, en representació dels respectius serveis, per les persones següents:

- Centre d'Atenció a les Drogodependències. Servei de Psiquiatria del Consorci Sanitari del Maresme.....Enric Batlle
- Centres d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut.....Rafael Rodríguez
- Centres d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme.....Teia Ruhí
- Farmàcies.....Carmina Subirana
- Mossos d'Esquadra. ABP de Mataró.....Jaume Ridaura
- Policia Local. Ajuntament de Mataró.....Jesús Reyes
- Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró.....Josep Oliver
- Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró del Consorci Sanitari del Maresme.....Robert Pou

Coordinació:

- Pla Municipal de Drogodependències. Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró.....Assumpta Lluch

Les principals funcions d'aquesta comissió es podrien resumir en:

1. Millorar els sistemes de registre de la informació.
2. Controlar els processos de recollida de dades.
3. Aportar informació qualitativa que complementi la dels registres a partir del contacte personal, de la seva experiència amb el consum de drogues i de la problemàtica associada.
4. Introduir els canvis necessaris i estimular la realització d'estudis especials d'acord amb les necessitats detectades.
5. Avaluar els programes d'intervenció.
6. Proposar i promoure nous programes d'intervenció.

De fet, des de l'inici del projecte s'ha anat treballant per aconseguir la consolidació del sistema i d'aquesta manera afavorir la millora de la recollida d'informació, el tractament de dades de l'Informe anual, així com la revisió de la formulació dels indicadors i la incorporació de nous indicadors, segons les possibilitats existents en cada moment.

Un altre objectiu a assolir ha estat la divulgació de l'existència de l'OMCD com a eina indispensable per a l'establiment de polítiques comunitàries sobre drogodependències i comparar tant l'experiència com els resultats amb altres experiències de l'àmbit local. Així, el mes d'abril del 2006 va signar-se un conveni de col·laboració entre els ajuntaments de Reus, Rubí i Mataró per tal d'impulsar els respectius observatoris municipals sobre el consum de drogues i les estratègies de cooperació i intercanvi que se'n puguin derivar. La col·laboració interciutats ha de permetre la comparació de dades, la discussió i l'elaboració conjunta de propostes d'intervenció, tant a nivell preventiu com assistencial, a més de la possibilitat de compartir jornades de treball per a l'intercanvi d'informació i d'experiències, i el disseny de línies de recerca.

Finalment, cal esmentar que enguany aquesta publicació recull les dades relatives als darrers dos anys, passant així d'una publicació anual a bianual. Igual com en els informes anteriors, el sistema d'indicadors de l'OMCD s'estructura en sis blocs:

1. Indicadors sociològics i patrons de consum.
2. Indicadors d'activitat preventiva.
3. Indicadors socio-sanitaris relacionats amb el consum de drogues.
4. Indicadors de tractament.
5. Indicadors d'incidència del VIH/SIDA.
6. Indicadors policíacs i control de l'oferta.

II. Indicadors sociològics i patrons de consum

1. Patrons de consum

A. Consum de la població general

A continuació s'exposen alguns dels resultats de l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya, 2005-2006 de l'Observatori Espanyol sobre Drogues. En l'edició del 2006, aquesta enquesta va experimentar un augment considerable pel que fa a la grandària de la mostra (27.869 entrevistes), que a més de millorar els resultats a nivell estatal, facilita poder oferir resultats estadísticament significatius per comunitats autònomes quant a les substàncies de consum més esteses entre la població general (alcohol, tabac i cànnabis). Com altres anys, l'Òrgan Tècnic de Drogodependències del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ha fet una explotació concreta de la submostra catalana per poder oferir resultats per al conjunt de substàncies.

Percentatge de consum de substàncies psicoactives en els 30 dies abans de l'enquesta entre la població catalana de 15-64 anys, 1997-2005/06

T1.

	Alcohol	Tabac	Cocaïna	Cànnabis	Heroïna	Èxtasis ⁽¹⁾	Amfetam. i Speed	Altres ⁽²⁾
1997	60	39,6	0,9	4	0	0,1	0,2	0,4
1999	62,2	41	1	4,3	0,1	0,1	0,4	0,4
2001	61,1	41,6	1,4	8,3	0	1	0,6	0,4
2003	67,7	44,9	0,7	11,4	0,2	0,6	0,1	0,6
2005/06	71	39,3	1,7	13,9	0	0,8	0,6	0,6

* Altres: al·lucinògens, inhalants, base/basuco/crack

Font: de 1997 a 2005/6 dades de l'Òrgan Tècnic de Drogodependències. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. A partir de l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya, 2005-2006 de l'Observatori Espanyol sobre Drogues. Ministeri de Sanitat i Consum. Les dades de Catalunya són provisionals

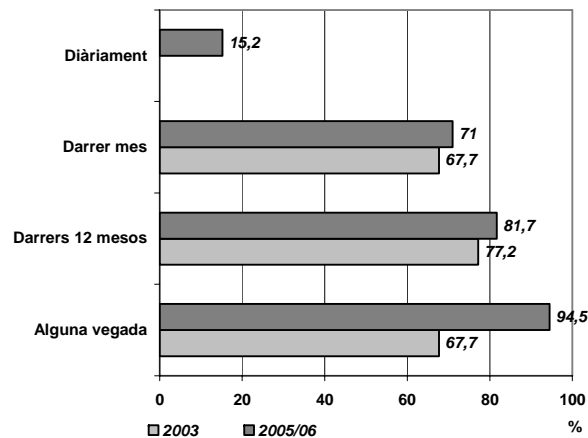
El percentatge de persones entre 15 i 64 anys que han consumit alcohol o cànnabis durant els darrers trenta dies s'ha incrementat respecte del 2003. Així, si al 2003 el percentatge dels que deien que havien consumit alcohol era del 67,7%, dos anys més tard ha passat a ser del 71%. En el cas del cànnabis, els percentatges han passat de l'11,4% del 2003 al 13,9% del 2005/06. Per contra, s'observa una certa disminució en el consum de tabac, que passa del 44,9% al 39,3% dos anys després.

Les mateixes tendències es poden observar en el cas dels consumidors diaris del darrer mes, amb un augment de consum en el cas de l'alcohol i del cànnabis, i una reducció en el consum de tabac. Un 15,2% dels entrevistats consumeixen alcohol diàriament i un 2,9%, cànnabis. Per últim, la cocaïna ha experimentat un increment del consum en tots els períodes de temps analitzats, i a Catalunya són un 10% les persones que responen que n'han consumit algun cop al llarg de la seva vida.

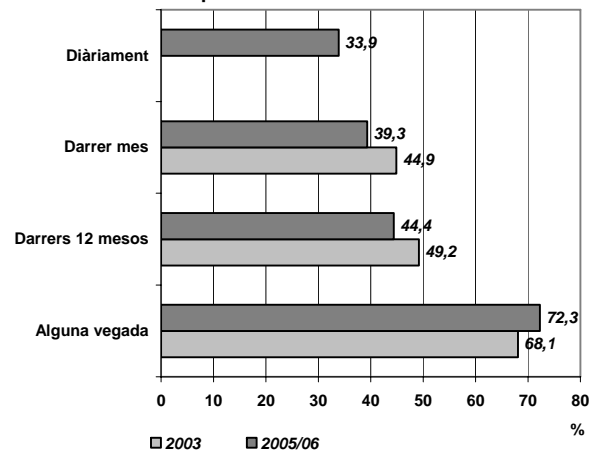

G1.

Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit alcohol

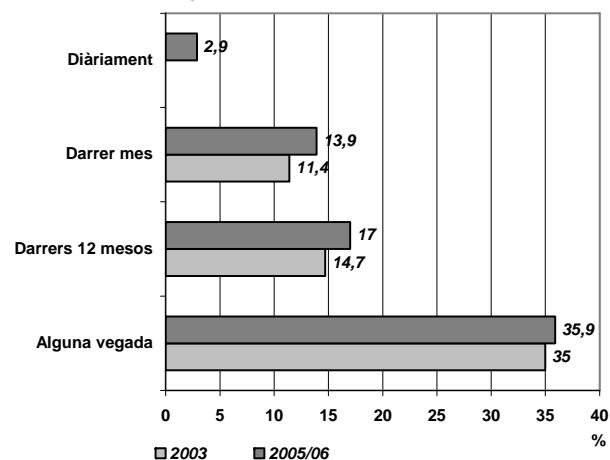
Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit tabac

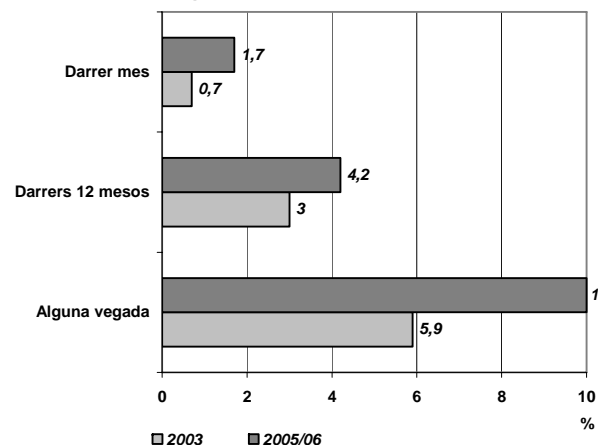
G2.

G3.

Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit cànnabis

Percentatge de població catalana entre 15-64 anys que ha consumit cocaïna

G4.

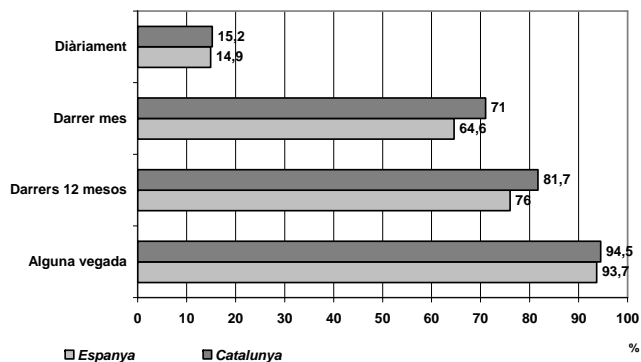
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya, 2005-2006. Ministeri de Sanitat i Consum. I de l'explotació de la submostra catalana de l'Òrgan Tècnic de Drogodependències. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

B. Comparació entre els patrons de consum de Catalunya i d'Espanya

En totes les substàncies representades i per a totes les categories temporals, el consum a Catalunya és superior al d'Espanya. L'enquesta assenjala que una anàlisi conjunta de les dades (la prevalença del darrer any, del darrer mes i del consum diari) permet afirmar que hi ha tres comunitats autònomes que tenen prevalències significativament superiors al conjunt de l'Estat: les Illes Balears, Catalunya i Navarra.

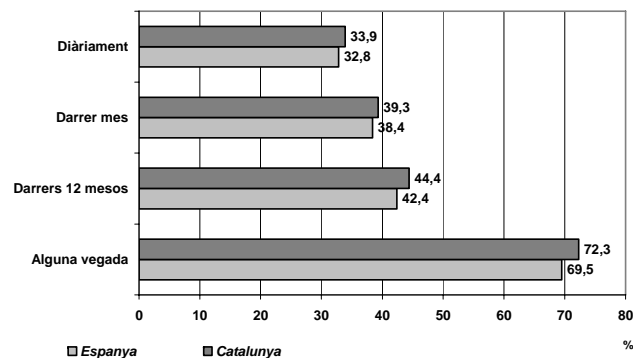
Comparació dels patrons de consum d'alcohol de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06

G5.

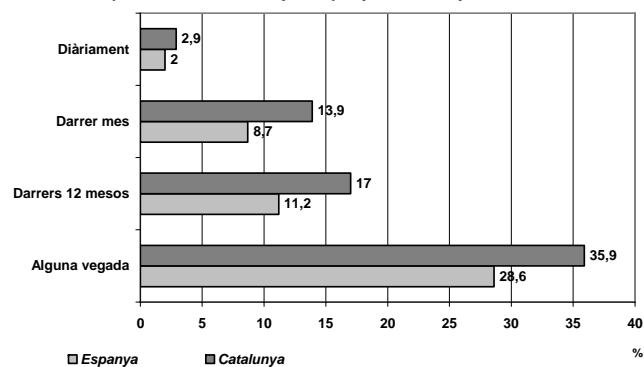
Comparació dels patrons de consum de tabac de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06

G6.

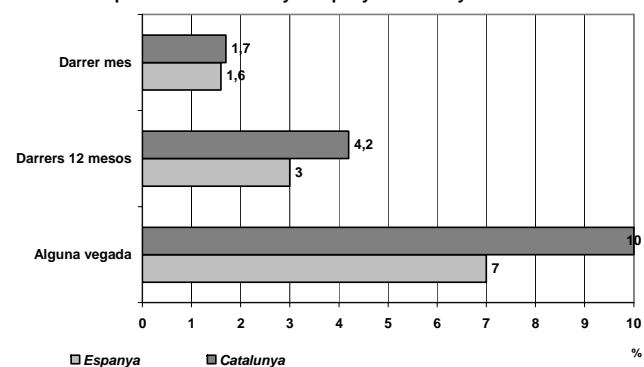
G7.

Comparació dels patrons de consum de cànnabis de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06

G8.

Comparació dels patrons de consum de cocaïna de la població de 15-64 anys. Espanya i Catalunya 2005/06

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya, 2005-2006". Ministeri de Sanitat i Consum. I de l'explotació de la submostra catalana de l'Òrgan Tècnic de Drogodependències. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Les dades de Catalunya són provisionals.

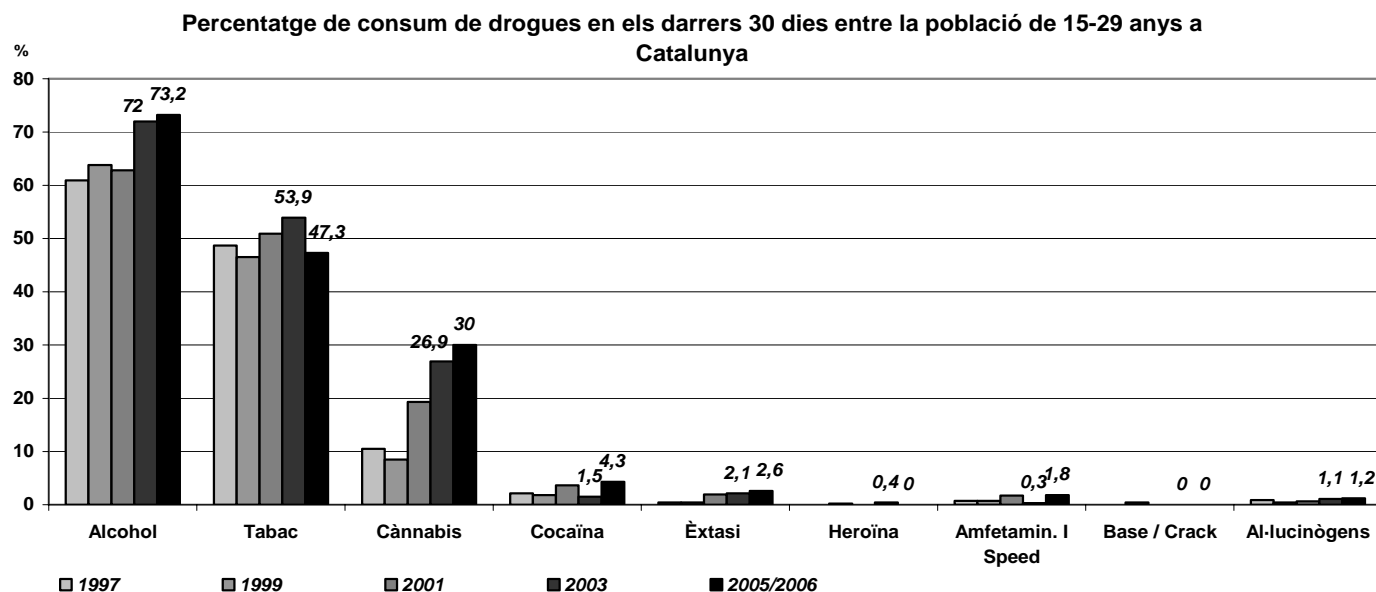
2. Patrons de consum entre la població jove

A. Consum dels joves catalans

L'Òrgan Tècnic de Drogodependències ha explotat, dins d'una submostra dels casos de Catalunya de l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya, 2005-2006, les prevalences que es donen entre la població de 15 a 29 anys.

El gràfic mostra com, tret del tabac, la resta de substàncies ha incrementat el percentatge de consum en els darrers trenta dies. El cànnabis és el que sembla seguir la sèrie ascendent més clara.

G9.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Òrgan Tècnic de Drogodependències. DGSP del Departament de Salut, GdC a partir de l'explotació de la submostra catalana de l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya, 2005/2006" de l'Observatori Espanyol sobre Drogodependències. Ministeri de Salut i Consum. Les dades són provisionals.

No podem oferir dades comparables d'Espanya perquè l'enquesta analitza les dades que tenen un interval d'edat més ampli, de 15 a 34 anys. A títol informatiu, cal assenyalar que les dades de la prevalença per a aquest interval d'edat durant els darrers 12 mesos ha estat: alcohol, 79,4%; tabac, 47,3%; cànnabis, 19,8%; cocaïna, 5,2%; i èxtasi, 2,4%.

B. Nous consums en l'àmbit juvenil català

A continuació presentem alguns dels resultats principals de l'informe 2006 de l'Observatori dels nous consums de drogues en l'àmbit juvenil, elaborat per l'Associació Institut Genus, per iniciativa de l'Institut Municipal de Salut Pública de l'Ajuntament de Barcelona, l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona i l'Òrgan Tècnic de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya.

Aquest Observatori és un sistema d'informació estable, dissenyat l'any 1998, amb l'objectiu d'oferir una visió general del fenomen del consum de drogues en l'àmbit juvenil, tot i que també està dissenyat per esdevenir un sistema d'alerta ràpida pel que fa a patrons de consum de drogues emergents o als canvis que es puguin anar produint en l'estabilitat coneguda dels patrons establerts. El nucli de l'Observatori són les xarxes de camp de cada col·laborador, les quals estan constituïdes per consumidors, usuaris i professionals del món de la nit, o relacionades amb qualsevol àmbit pròxim als joves, com ara l'oci o les drogues. Les xarxes informen de fets concrets que coneixen a través de l'experiència pròpia o de l'observació directa en escenaris d'interacció. A la vegada, han configurat una xarxa d'informadors clau (panel) formada per professionals i experts, els quals són entrevistats en profunditat un o dos cops l'any.

Aquesta xarxa de xarxes aporta el nucli de la informació de l'Observatori. És una informació qualitativa i no estandarditzada, però d'elevat interès i rellevància, tenint en compte les fonts d'informació i els escenaris en els quals es gesta. Igualment, però, a l'Observatori s'apliquen diversos instruments quantitius per complementar aquesta informació. Així, es fan enquestes a discoteques i "afters", enquestes autoadministrades a estudiants de secundària i universitaris, i una altra de semblant als membres de les xarxes. També s'utilitzen dos tipus de fitxes (d'estils i consums, i d'itineraris) en situacions diferents i per a diversos perfils de joves.

No obstant això, aquestes enquestes es fan sobre unes mostres estadísticament no representatives, a causa de la dificultat que té el fet d'arribar a tota la població objecte d'estudi (població jove de Catalunya). De totes maneres, els autors de l'informe creuen que a partir del cas de les enquestes a discoteques i "afters" es pot fer una extrapolació dels resultats en relació amb la subpoblació de joves que va a les discoteques.

En definitiva, aquest sistema d'informació és una aproximació distinta al fenomen que permet un coneixement més ampli de les condicions, valoracions i actituds en relació amb el consum de drogues en l'àmbit juvenil.

Conclusions de l'informe 2006 de l'Observatori de nous consums de drogues en l'àmbit juvenil¹

- Segueix augmentant el consum de les substàncies més utilitzades (alcohol, cànnabis i cocaïna). Les barreges són una pauta integrada en els consums, d'entre les quals, la més difosa és la d'alcohol, tabac i cànnabis. La d'alcohol i cocaïna és freqüent entre els consumidors de cocaïna i en contextos d'intensificació de la festa.
- El tabac és l'únic consum que presenta uns percentatges semblant per a homes i dones, tot i que les dones ja són majoria. L'efecte de la llei del tabac ha estat limitat.
- L'alcohol és la substància més important en els consums dels joves. Es combina i el seu consum s'accepta sense gaires reserves. D'una banda, l'edat d'inici és cada cop més baixa i, de l'altra, la compra i el consum fora dels locals va en augment. Sovint, això implica beure més quantitat en menys temps. A més a més, hi ha una percepció positiva del fenomen "botellón", que sovint marca l'inici de la festa.
- Aquest any es percep un increment notable dels consumidors de begudes energètiques. Valoren l'efecte estimulants i les barregen amb l'alcohol.
- El consum de cànnabis creix, però a un ritme més lent que durant els darrers anys. És, com l'alcohol, una substància polifuncional consumida per diferents grups i en diversos ambients. L'edat d'inici del consum continua abaixant-se. Pel que fa al consum als centres escolars, vegeu la nota dos². Fora del context escolar segueix la seva "normalització" i la seva consideració com a substància natural, innòcua i terapèutica, i molts ni tan sols la consideren com a droga. Creix el nombre de persones que en consumeixen diàriament, tant en solitari com per treballar o estudiar. Tot i això, augmenten els consumidors diaris "cansats" de consumir porros. Les maneres de deixar-ho o disminuir-ne el consum són diverses. Això genera ansietat i sensació d'estar enganxat.

¹ Paga la pena destacar que en l'informe d'aquest any hi ha una discrepància entre les dades de tendència obtingudes per les xarxes d'informacions i per les enquestes, ja que mentre les primeres valoren que hi ha hagut un augment del consum global i de totes les substàncies principals, les segones arriben a la conclusió contrària. Així, segons les enquestes, el percentatge de consumidors de drogues il·legals se situaria al voltant del 38% dels enquestats en discoteques i after, fet que suposa una davallada considerable respecte del 2004 (46%) i del 2005 (53%).

² Poden ser objecte de debat dins la Comissió Tècnica de Drogodependències dues afirmacions que fa l'informe. La primera afirma: "Als IES, entre els no fumadors, hi ha una bona percepció dels que fumen cànnabis, malgrat que els adults i professors creuen que només en consumeixen els més problemàtics o conflictius. Aquesta imatge pot reforçar-se amb l'intent de "criminalitzar-los" atès el notable augment de cossos policials als IES i als voltants, que situen la prevenció del consum en el terreny policial més que no pas en l'educatiu" (pàg. 44). I la segona: "El consum de cànnabis en el context escolar segueix preocupant tant els professors com alguns pares. Davant la manca d'una formació específica, actual i realista, s'estan difonent respostes disperses i contradictòries, improvisades segons l'alarma existent, preferentment de caràcter repressiu" (pàg. 44).

- La cocaïna apareix en qualsevol espai de festa i situació com l'alcohol, el tabac i el cànnabis. Segueix en expansió. Manté un estatus d'elitista i innòcua que la fa aparèixer com a no problemàtica. L'edat d'inici s'abaixa. Per a la majoria de consumidors es tracta d'un consum discontinu: celebracions, festes a casa, algun cap de setmana... tot i que també augmenta la minoria que l'estenen a l'àmbit laboral i a totes les sortides festives. La majoria dels consumidors la barregen amb combinats d'alcohol, la qual cosa fa que augmenti la despesa. El consum acostuma a ser "ocult", tot i que enguany, a causa d'un major control als locals, cada cop se'n consumeix més a la vista de tothom: carrer, portals, caixers, cotxes, etc. La manera de consumir-ne més generalitzada és esnifant-la.
- Segons l'enquesta de discoteques i "afters", més de tres quartes parts dels consumidors de cocaïna són homes, d'entre 20 i 29 anys, la majoria dels quals tenen estudis secundaris o superiors, treballen o estudien i treballen, viuen principalment amb la família, tres de cada quatre fuma tabac i pràcticament la totalitat beuen. La majoria fuma haixix i marihuana. Van a discoteques entre quatre i vuit vegades al mes i un 36% fan sortides de fins a 20 hores.

Les variables que permeten entendre la situació són:

- L'increment de la freqüència, la intensitat i la prolongació de les activitats relacionades amb la festa.
- L'avançament de l'edat de sortir i l'endarreriment de l'edat de deixar de fer-ho.
- L'estabilitat de parella i les responsabilitats socials formals són un fre al consum.
- Augment del consum en els moments d'oci en el context privat i en àmbits abans poc freqüents. Per exemple, veient partits de futbol a la televisió o jugant a jocs de taula.
- Major accessibilitat, hi ha més oferta i més variada. S'abaixa el preu d'algunes drogues i s'estenen les pràctiques d'autocultiu.
- S'incrementa la permissivitat i la normalització dels consums més difosos, banalització de determinats comportaments i conseqüències.
- Entre els joves es consolida la creença que tots els estats d'ànim es poden modificar o aconseguir amb l'ajut d'algun fàrmac, d'igual manera com es fa amb altres coses en la nostra societat de consum. Les barreges i els ritmes de consum d'una sessió són fonamentals
- També pren força l'assimilació del consum de drogues als moments de pas de la infància a l'adolescència i a la vida adulta. Forta pressió del grup sobre l'individu. És freqüent convidar per reforçar la identitat grupal. En el cas de les dones, se les continua convidant a provar-les.

C. Consum dels joves europeus

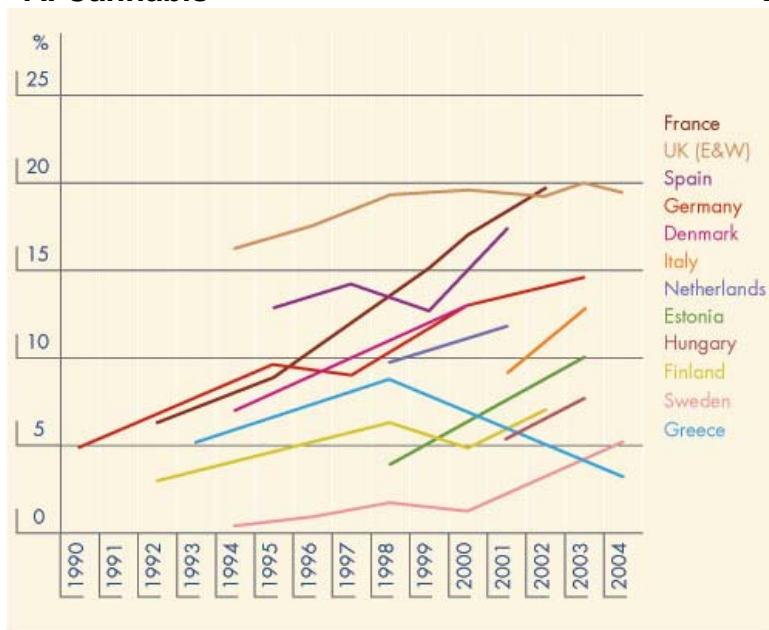
Entre les conclusions de l'informe anual de 2005 sobre el problema de la drogodependència a Europa cal destacar que el cànnabis segueix sent la droga més popular a Europa i que la cocaïna esdevé un dels estimulants preferits per part de molts joves europeus. Prop de 9 milions d'europeus han tastat algun cop la cocaïna (el 3% del total d'adults). Els consums més elevats de cocaïna entre els joves-adults, de 15 a 34 anys, es donen a Espanya i al Regne Unit, amb taxes superiors al 4%, semblants a les dels Estats Units.

Percentatge de consum recent de cànnabis i cocaïna a Europa entre la població de 15 a 34 anys

A. Cànnabis

B. Cocaïna

G10.

G11.

Font: Informe anual de 2005 sobre el problema de la drogodependència a Europa. OEDT

Quant al cànnabis, més de 62 milions d'europes l'han provat algun cop al llarg la seva vida, al voltant d'un 20% dels adults. Prop de 20 milions d'europes ho han fet durant el darrer any, més del 6% del total d'adults. Així mateix, 9,5 milions es poden catalogar de consumidors habituals, gairebé el 4% dels adults. Aproximadament 3 milions de persones entre 15 i 34 anys, principalment homes, en consumeixen gairebé diàriament.

Els índexs més elevats de consum recent d'èxtasi entre la població de 15 a 34 anys es registren a Estònia, Espanya, la República Txeca i el Regne Unit.

Actualment, el policonsum constitueix una característica fonamental del fenomen de la droga a la Unió Europea. L'anàlisi per substàncies específiques ja no s'ajusta a la realitat del consum de drogues. L'anàlisi de l'impacte del consum de drogues en la salut pública ha de tenir en compte, actualment, el complex panorama del consum de diverses substàncies psicoactives, incloent-hi l'alcohol i el tabac.

III. Indicadors d'activitat preventiva

1. Campanyes preventives

A. dRogues! Què?

dRogues! Què? és un programa de prevenció adreçat als estudiants de secundària, dissenyat per ser aplicat pels alumnes de quart d'ESO als alumnes de primer a quart de manera progressiva. Els alumnes de quart d'ESO, un cop formats, efectuen les intervencions, un total de 13 hores d'intervenció durant tota l' ESO.

Durant el darrer curs, els centres que van aplicar el programa representen el 36,8% dels centres de secundària de la ciutat, 15,8 punts menys que just un any abans, en què van ser el 52,6%. L'explicació d'aquest descens la trobem en els canvis que s'han produït a nivell curricular amb la reducció del nombre de crèdits variables.

Centres, grups i alumnes que han participat en el programa dRogues! Què?

T2.

dRogues! Què? 1996-2006	CENTRES	Percentatge sobre el total de Mataró (19)	Grups crèdit 4t (n=20)	Alumnes del crèdit 4t	Aules intervenció de 1r a 4t (n=30)	Alumnes intervenció	Percentatge alumnes d'ESO de Mataró Pla d'acció tutorial dQ
1996-1997	3	15,8	4	80	9 (1 ESO)	270	19% de 1r ESO
1997-1998	3	15,8	4	80	18 (1r i 2n ESO)	540	18% de 1r i 2n ESO
1998-1999	11	57,9	14	280	26 (1r, 2n i 3r ESO)	780	18% de 1r a 3r d'ESO
1999-2000	12	63,2	17	340	60 (1r, 2n, 3r i 4t ESO)	1.800	31% de 1r a 4t ESO
2000-2001	12	63,2	14	280	76 (1r, 2n, 3r i 4t ESO)	2.280	40% de 1r a 4t ESO
2001-2002	13	68,4	16	320	101 (1r, 2n, 3r i 4t ESO)	3.030	55% de 1r a 4t ESO
2002-2003	13	68,4	13	260	102 (1r, 2n, 3r i 4t ESO)	3.060	58% de 1r a 4t ESO
2003-2004	9	47,4	10	200	104 (1r, 2n, 3r i 4t ESO)	3.240	62% de 1r a 4t ESO
2004-2005	9+1*	52,6	10+1*	200+18*	104+21*(1r, 2n, 3r i 4t ESO)	3.431	66% de 1r a 4t ESO
2005-2006	7	36,8	9	180	20, 20, 17, 13 (1r, 2n, 3r i 4t)	2.100	40,2% de 1r a 4t ESO

* Les dades corresponen a un model alternatiu al crèdit variable (formació d'iguals ("peers") per part de professionals externs). Aplicat a l'Escola Pia.
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

B. Detecció de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari

Des del 2004 es disposa d'informació relativa als problemes de consum de drogues detectats pels diversos serveis de la ciutat, integrats en la Comissió de treball del Programa de prevenció de drogodependències i detecció de problemes de consum als centres d'ensenyament secundari.

Al 2006, s'hi han detectat 85 casos de consum de drogues: 73 de nois i 12 de noies. En el 90,6% dels casos, la substància consumida ha estat el cànnabis i en el 8,2% restant, cànnabis i alguna altra substància. Tan sols un dels casos detectats ha estat per consum de cocaïna. La mitjana d'edat se situa en els 16,2 anys. El 52,9% del total de casos s'ha acollit a un pla de prevenció / intervenció.

T3. **Casos detectats de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari**

	Joves detectats			Joves en plans de prevenció	% en plans de prevenció
	Homes	Dones	Total		
2004	90	7	97	20	20,62
2005	68	11	79	11+6 ^(*)	21,52
2006	73	12	85	22+23 ^(*)	52,94

(*) Programa d'alternativa educativa a la sanció administrativa per consum o tinença de drogues il·legals, iniciat l'octubre del 2005.
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

T4.

Distribució de les notificacions de casos detectats de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari

	2004	2005	2006	% acolliment 2006
Centre d'Atenció a les Drogodependències	1	0	0	0
Centres d'Ensenyament	10	7	22	77,3
Equip d'Assessorament Psicopedagògic	0	0	0	0
Mossos d'Esquadra*	58	31	45	50
Polícia Local*	7	17	15	20
Serveis Socials	1	2	0	0
Salut i Escola	-	-	5	100
Total	77	57	87	45

* Percentatge sobre el total de casos notificats de residents a Mataró: 18 casos de 36 en el cas dels Mossos d'Esquadra i 3 de 15 en el cas del Servei de la Policia Local.
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

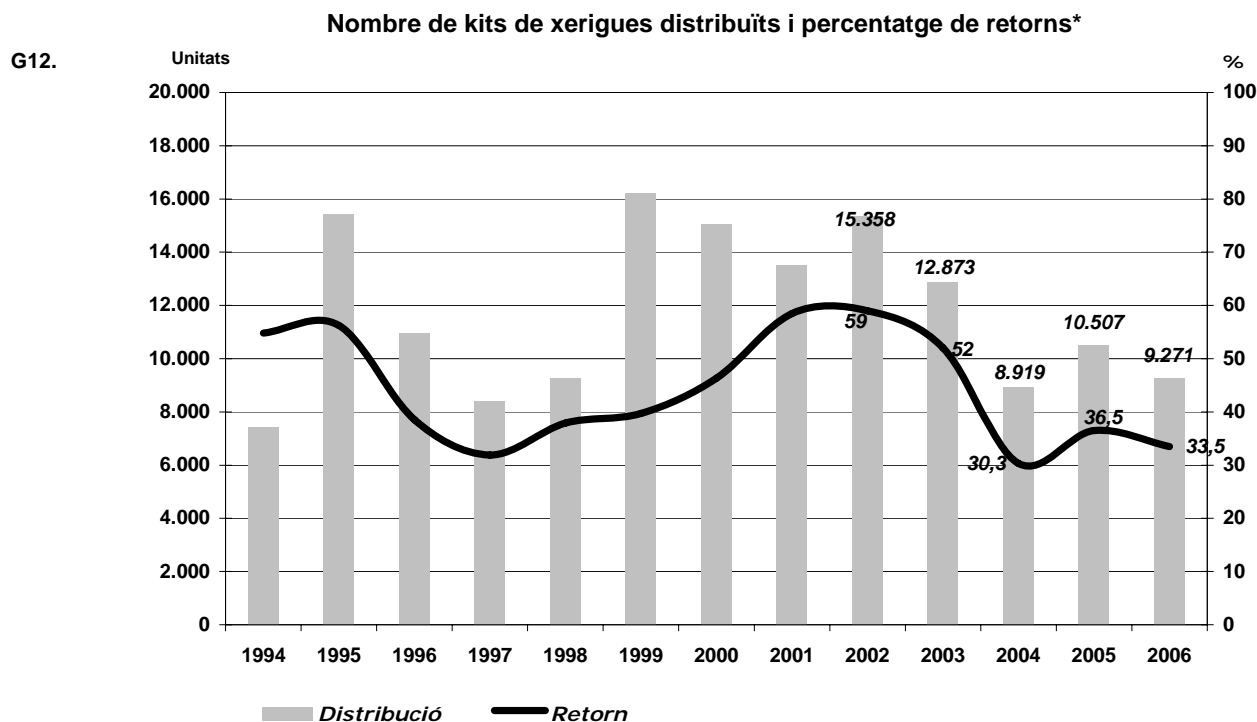
El percentatge d'acolliment varia segons la via de procedència dels casos. Així, en el cas dels nois i noies derivats de Programa Salut i Escola el percentatge ha estat del 100%, mentre que en el cas dels instituts és del 77,3%. En el cas del Servei de la Policia Local de Mataró i dels Mossos d'Esquadra, els residents a la ciutat poden acollir-se al Programa d'alternativa a la sanció. Al 2006, el percentatge de joves que van adherir-se a aquest programa va representar el 41,2% dels casos notificats de residents a la ciutat¹. Per cossos policials, els Mossos d'Esquadra van adherir-ne el 50% i el Servei de la Policia Local, el 20%.

¹ Aquest percentatge augmentaria fins al 45,1% si, a més del 21 casos registrats a 2006, n'afegíssim 2 del 2005 que s'havien inscrit en el Programa d'alternativa al 2006.

C. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

L'objectiu del PIX és disminuir la incidència de la infecció del virus VIH entre els usuaris de drogues per via parenteral. Si bé el programa compta amb la col·laboració de diferents recursos sanitaris de la ciutat, enguany els resultats es basen en els registres fets per 23 de les 25 farmàcies que participen en el programa .

D'acord amb aquestes dades, tant el nombre de kits distribuïts com el percentatge de retorns d'aquests kits sembla que s'ha estabilitzat després de l'acusada davallada dels anys 2003 i 2004. Al 2006, el nombre total de kits és de 9.271, amb un 33,5% de retorns.

*23 farmàcies.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de les farmàcies de Mataró que participen en el Programa d'intercanvi de xeringues i PMD.

D. Material informatiu

L'edició i la distribució de material informatiu de suport a diversos programes és un indicador de l'activitat preventiva que es duu a terme des del Pla Municipal de Drogodependències.

Postals de festa. Pla Municipal de Drogodependències de l'Ajuntament de Mataró.

Col·lecció de postals que inclouen informació sobre els recursos de la ciutat en el tractament de drogodependències i missatges que denuncien els danys associats al seu consum. El material s'adreça a la població jove en l'àmbit dels bars musicals i les discoteques. L'any 2004 se'n van distribuir per darrer cop.

Guia informativa sobre drogues. Pla Nacional de Drogues. Ministeri de l'Interior.

Substitueix la "Guia Informativa" que editava el Pla Municipal de Drogodependències.

Connecta amb els teus fills. Direcció General de Drogodependències i SIDA, Generalitat de Catalunya.

Substitueix el "Drogues. Educar per no abusar". És una publicació adreçada a pares per prevenir el consum de drogues i altres conductes de risc. La col·lecció consta de quatre publicacions: guia completa, guia resumida, alcohol i cànnabis.

Que ruli... manual per a mans properes al cànnabis. Direcció General de Drogodependències i SIDA. Generalitat de Catalunya.

Publicació adreçada a la població jove sobre la prevenció en el consum de cànnabis.

T5.

Distribució de materials d'informació i prevenció. Mataró

	Postals de festa*	Guia informativa	Connecta amb els teus fills	Cannabis Que ruli...	Cànnabing	Postals DGDIS	Drogues i Lleis	Total
1999	7.000							7.000
2000	12.600							12.600
2001	11.200							11.200
2002	4.600							4.600
2003	3.800	170	20	42		1.300		5.332
2004	800	530	280	208		3.235		5.053
2005	FINALITZAT	500	310	192	600	1.990		3.592
2006		n.d.	575	250	1.100	n.d.	432	2.357
Total	40.000	1.200	1.185	692	1.700	6.525	432	49.377

*Jocs de 8 postals.

* Al 2006 aquesta col·lecció està formada pels següents materials: Breviari 300, Guia completa 50 i Porros 225.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

E. Accés i distribució de preservatius

Potenciar i facilitar l'ús dels preservatius és un objectiu prioritari per a la prevenció de la infecció per VIH. Des de l'any 1995 s'han anat diversificant els punts de distribució per facilitar-ne l'accessibilitat.

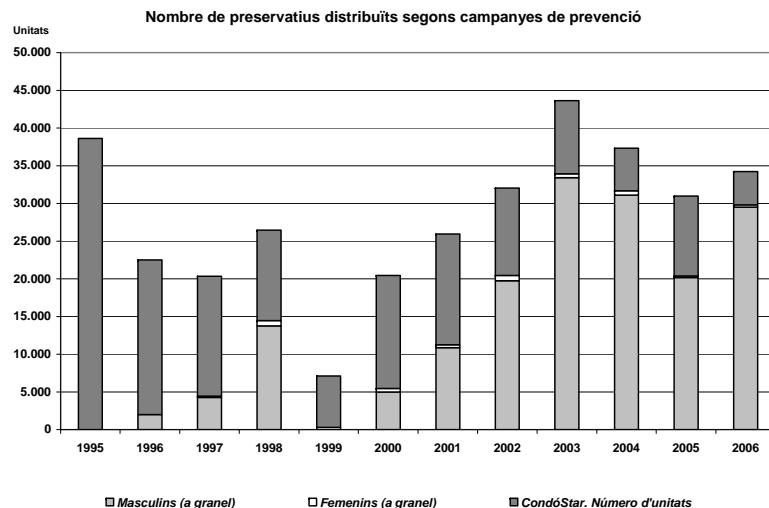
Condó Star

Capsa en format de paquet de tabac amb tres preservatius que es distribueix a través de màquines expenedores de tabac en l'àmbit dels bars musicals i discoteques. A partir del mes de gener de 2006 –amb l'entrada en vigor de la Llei 28/2005, de 26 de desembre, en la qual es fa esment a la incompatibilitat de poder subministrar altres productes a les màquines expenedores de tabac (Article 4t)- les capses s'han facilitat als joves en espais juvenils o des del servei d'informació del Sidral als IES.

Preservatius "a granel"

Preservatius femenins i masculins que es distribueixen gratuïtament des de diferents centres/serveis socio-sanitaris. Les dades mostren com el protagonisme del Condó Star fins al 1999 ha estat substituït a partir del 2002 per la distribució de preservatius masculins "a granel". Al 2006, el 86,28% dels preservatius distribuïts van ser "a granel". Aquests resultats s'expliquen sobretot pel suport del Programa de la Sida de la Generalitat de Catalunya: en termes absoluts s'han distribuït 34.213 preservatius entre els dos formats, 3.250 més que l'any 2005.

G13.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal Drogodependències.

Programa "Màquina"

A Mataró, actualment hi ha instal·lades nou màquines expenedores de preservatius dins del Programa "Màquina" de la Direcció General de Drogodependències i SIDA de la Generalitat de Catalunya. A través d'aquestes màquines s'han distribuït un total de 2.229 preservatius, que representen el 2,09% del total de preservatius de totes les campanyes posades en marxa a la ciutat.

T6.

Distribució de preservatius a través del programa Màquina. Mataró 2004-2006

Localització	2004		2005		2006	
	Màquines	capses (3 unitats)	Màquines	capses (3 unitats)	Màquines	capses (3 unitats)
Port de Mataró	2	81	2	300	2	210
Casal de joves del parc	2	20	2	80	2	89
Can Solaret	2	14	R*	4		
Poliesportiu E. Millán	2	33	2	65	2	76
Piscina Municipal. Parc	2	25	2	63	2	50
Estació de RENFE	1	81	1	550	1	318
Total	11	254	9	1.062	9	743

* Retirada

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

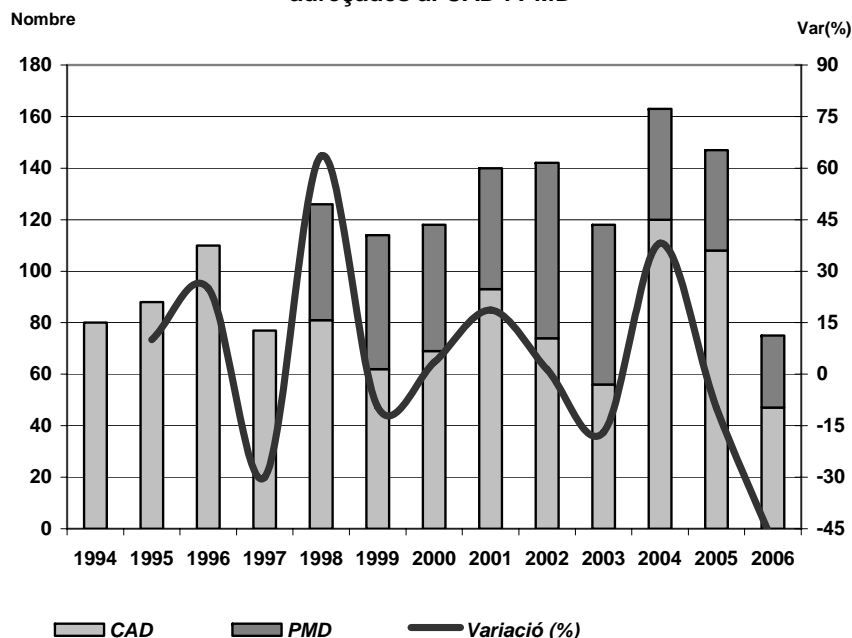
2. Demanda d'informació

A. Serveis d'informació

Al 2006, entre el CAD i el PMD es van atendre 75 demandes d'informació, fet que, respecte del 2005, suposa una davallada de pràcticament un 50%. La disminució té a veure amb l'inici del Programa de Detecció i amb el Programa Salut i Escola. Les demandes professionals que tenien com a motiu de consulta l'assessorament i planificació de l'actuació en casos de joves amb problemes de consum ja no es comptabilitzen en el servei d'informació atès que formen part de les intervencions programades del Programa de prevenció de drogodependències i detecció de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari. De fet, el 37% de les demandes, les que s'han atès des del PMD, corresponen majoritàriament a unes altres institucions o entitats, i el 63% restant són demandes del CAD, de població afectada o de familiars.

Nombre i variació de les demandes d'informació adreçades al CAD i PMD

G14.

Les demandes d'informació adreçades al Pla Municipal de Drogodependències no es registraven amb anterioritat a l'any 1998. Del CAD tan sols es comptabilitzen les ateses personalment amb cita prèvia.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del PMD i del CAD.

B. Sessions informatives per a pares d'alumnes

Durant el 2006, el Pla Municipal de Drogodependències ha organitzat cinc sessions informatives adreçades a pares/mares dels centres d'ensenyament secundari de la ciutat, amb un total de 125 participants. Les sessions s'efectuen en col·laboració amb professionals del Centre d'Atenció a les Drogodependències, dels Mossos d'Esquadra i de la Policia Local. L'objectiu d'aquesta intervenció és complementar les sessions que es fan en el marc del Programa *dRogues! Què?*, i informar els pares i les mares sobre l'adolescència i les estratègies educatives per prevenir l'ús/abús de substàncies.

El nivell de satisfacció per part dels assistents és elevat, ja que la mitjana de la valoració de quatre de les cinc sessions (en una no es va passar el qüestionari) va ser del 8,3 sobre una escala de 10.

T7.

Sessions informatives pares i mares

Any	Centres o sessions	Assistents
2000	8	435
2001	1	35
2002	4	118
2003	6	216
2004	4	130
2005	5	181
2006	5	125
Total	33	1.240

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

C. Sessions informatives per a altres col·lectius

Durant els anys 2005 i 2006 també es van fer 116 sessions informatives sobre drogodependències adreçades a uns altres col·lectius (professionals de Serveis Socials, educadors i professors), amb la presència d'un total de 189 assistents.

Sessions informatives adreçades a altres col·lectius 2005

T8.

Actuació	Col·lectiu	Assistents	Servei Formador	Valoració
Sessió informativa noves tendències de consum (Escola Pia)	Tutors ESO	23	PMD/CAD/IES/ME	n.d.
Sessió informativa noves tendències de consum (PGS)	Professors	4	PMD/CAD/ME	8,3
Sessió informativa sobre atenció a les drogodependències. Situació actual	Auxiliars de geriatría i treballadores familiars de l'IMPEM	22	CAD	9
Sessió informativa sida	Auxiliars de geriatría i treballadores familiars de l'IMPEM	22	AP	9
Sessió informativa sobre drogodependències. Prevenció i legislació	Infermeres	9	PMD/CAD/ME	9
TOTAL	5 sessions	80		8,8

T9.

Sessions informatives adreçades a altres col·lectius 2006

Actuació	Col·lectiu	Assistents	Servei Formador	Valoració
S. Informativa drogodependències	Auxiliar de geriatría, treballadores socials	23	CAD	9,3
S. Informativa drogodependències	Joventut. Educadors	6	PMD/CAD/ME	8
S. Informativa drogodependències	Escola Pia Professors PGS	20	PMD/CAD/ME	n.d.
S. Informativa drogodependències	Professors Valldemia	32	PMD/CAD/ME	7,6
S. Informativa drogodependències	Educadors UEC	6	PMD/CAD	n.d.
S. Informativa SIDA	Auxiliar de geriatría, treballadores socials	22	AM	9,2
TOTAL	6 sessions	109		8,5

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

D. Sessions informatives per a alumnes

Els Mossos d'Esquadra i el servei de la Policia Local de Mataró han iniciat una acció informativa adreçada als alumnes de secundària de la ciutat, majoritàriament de quart d'ESO. Les sessions tenen per objectiu oferir informació sobre aspectes legals relacionats amb les drogues. Al 2006, el nombre de centres participants i sessions s'ha mantingut respecte dels valors assolits al 2005.

T10.

Sessions informatives per alumnes

	Sessions	Centres participants	Nombre d'alumnes
2003	56	12	1.475
2004	56	10	1.374
2005	47	14	1.410
2006	47	14	1.328
Total	206	50	5.587

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina de Relacions amb la Comunitat. Mossos d'Esquadra de Mataró

E. Tallers i sessions específiques adreçades a la població en risc

En el marc del Programa de prevenció de drogodependències i detecció de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari, des de l'any 2005 s'ofereixen tallers –des del Centre d'Atenció a les Drogodependències o des del Servei d'orientació sobre drogues d'Àmbit i Prevenció- quan es detecten grups o col·lectius de joves amb problemes relacionats amb el consum de drogues.

L'objectiu dels tallers és que els joves coneguin els riscos associats al consum de drogues per evitar-ne els efectes adversos. Els tallers se situen en el marc de la reducció del risc per tal com s'estima que la població diana és consumidora de cànnabis i potser d'altres drogues, però no manté una relació problemàtica amb les substàncies.

En el decurs dels anys 2005 i 2006 s'han fet les sessions i tallers següents:

Tallers i sessions adreçades a població en risc 2005

T11.

Actuació	Col·lectiu	Assistents	Servei Formador	Valoració
Taller preventiu	Alumnes PGS (Alarona)	18	AP	6,3
Sessió informativa drogodependències	Alumnes PGS (Alarona)	19	CAD	n.d.
Taller preventiu	Alumnes PGS (Can Noé)	16	AP	8,1
Sessió informativa drogodependències	Alumnes PGS (Can Noé)	19	CAD	8,9
Sessió informativa drogodependències	Alumnes PTT electrònica	15	CAD	n.d.
Sessió informativa drogodependències	Alumnes PTT perruqueria	18	CAD	n.d.
TOTAL	5 sessions	105		7,8

Tallers i sessions adreçades a població en risc 2006

T12.

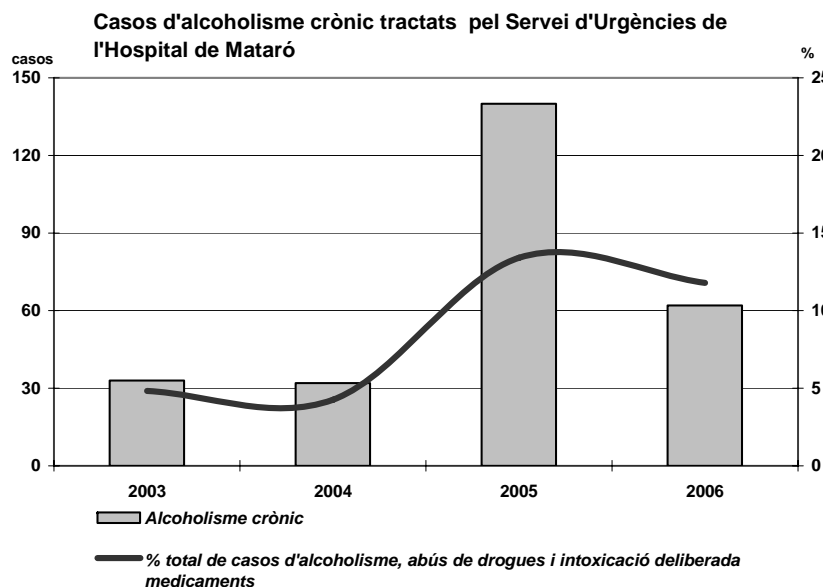
Actuació	Col·lectiu	Assistents	Servei Formador	Valoració
Tallers (Escola Pia)	PGS administratiu, CF grau mig informàtica 1r i 2n, CF Electricitat 1r i CF grau mig administratiu	92	AP	8,3
Tallers (Thos i Codina)	1r A Batxillerat, 1r B Batxillerat	33	AP	8,1
Taller (Aula d'escolarització (UEC))	Aula d'escolarització externa	4	AP	No avaluat
Tallers (Escola Pia)	PGS administratiu, CF grau mig informàtica 1r i 2n, CF grau mig Electricitat 1r i 2n, CF grau mig administratiu	119	AP	8,5
Taller (Puig i Cadafalch)	Aula d'escolarització externa	8	AP	9
Sessions informatives PGS/PTT de l'IME	PGS perruqueria (Can Noé), PGS Instrumental (Can Noé), PGS (Alarona)	51	CAD	9,1
Sessions informatives (Escola Pia)	CF. Electricitat, CF esport, PGS electricitat, Curs d'esport	95	CAD	8,9
Sessió informativa (UEC)	Aula d'escolarització externa	5	AP	No avaluat
Sessió informativa (IMPEM)	Tecnoescola	25	CAD	9
Sessions informatives (Escola Pia)	PGS Electricitat, primera i segona part, CF. Grau superior d'Esport i CF. Grau mig d'Esport	58	CAD	8,5
TOTAL	28 sessions	490		8,7

IV. Indicadors socio-sanitaris relacionats amb el consum de drogues

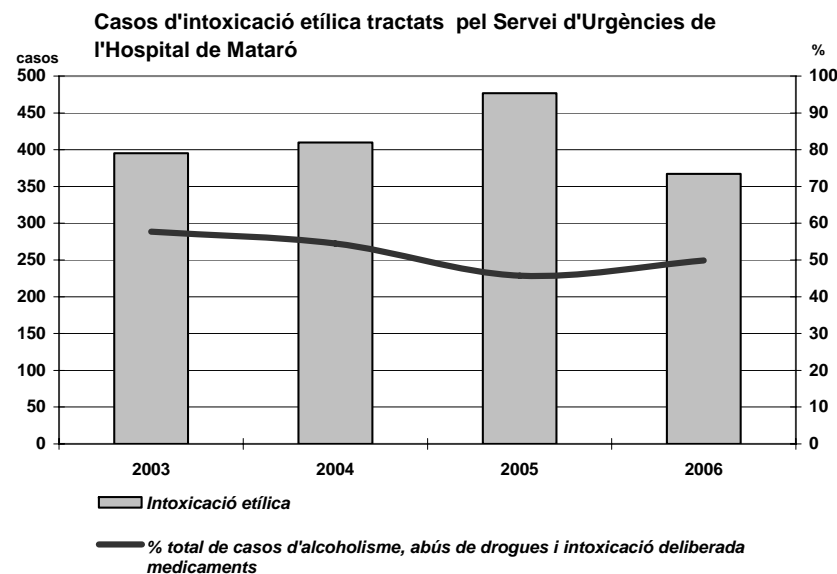
IV.1. Casos d'intoxicació

Al 2006, el Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró va atendre 115.308 casos, un 1,42% més que al 2005. En un 6,38 ‰ dels casos, la diagnosi principal estava relacionada amb l'alcoholisme crònic, la intoxicació etílica, l'abús de drogues o la intoxicació deliberada amb medicaments. En termes absoluts, el major nombre de casos és a causa de les intoxicacions agudes amb alcohol (367) i de les intoxicacions deliberades amb medicaments (203).

G15.

G16.

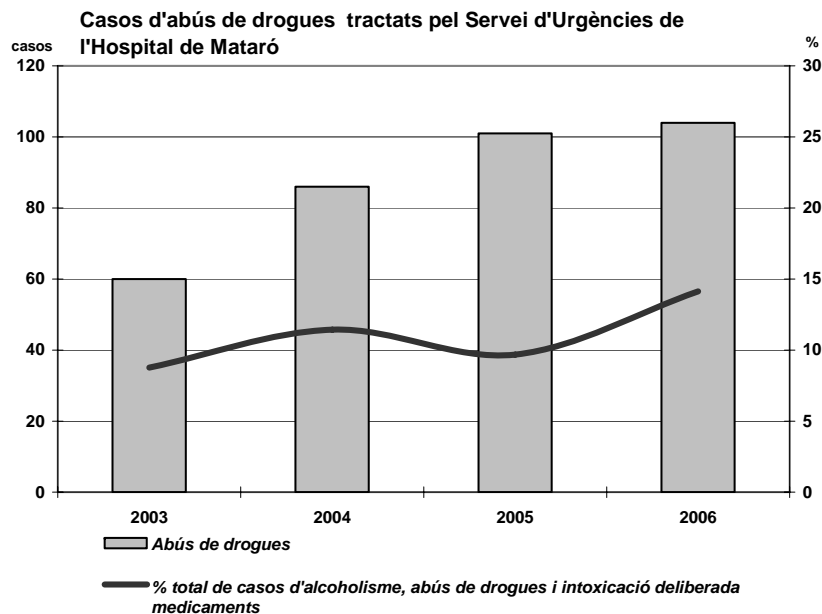

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'urgències de l'hospital de Mataró

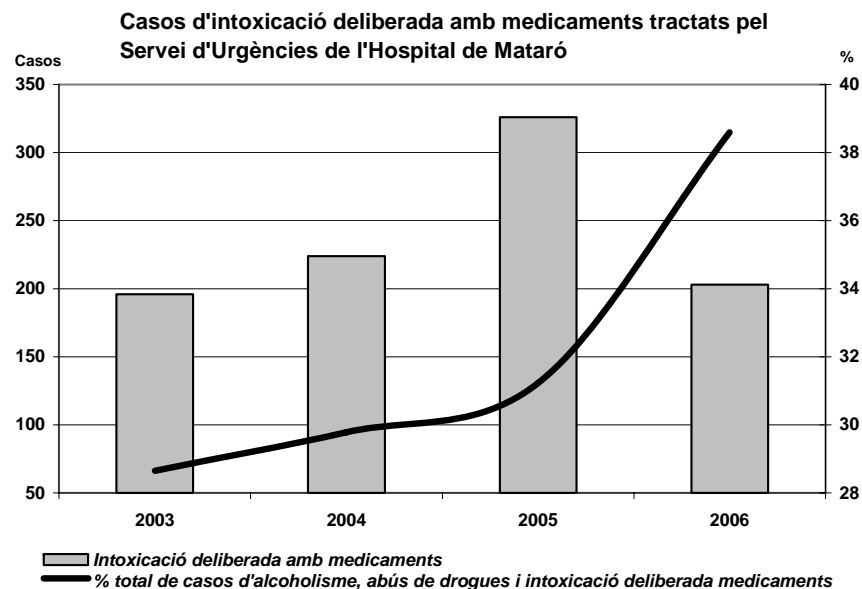
En termes relatius, les intoxicacions etíliques representen el 66,86% del total de casos d'intoxicacions i abús de drogues, seguides per les intoxicacions deliberades amb medicaments que donen compte del 27,6%. L'abús crònic de l'alcohol explica el 8,42% dels casos i l'abús de drogues el 19,51%, mantenint així la línia ascendent dels darrers anys. En el cas de l'abús de drogues es disposa d'informació sobre el 61% dels casos, els quals es distribueixen de la següent manera: 48 d'opiacis, 6 de cànnabis, 3 d'èxtasi i 1 de bolets.

G17.

G18.

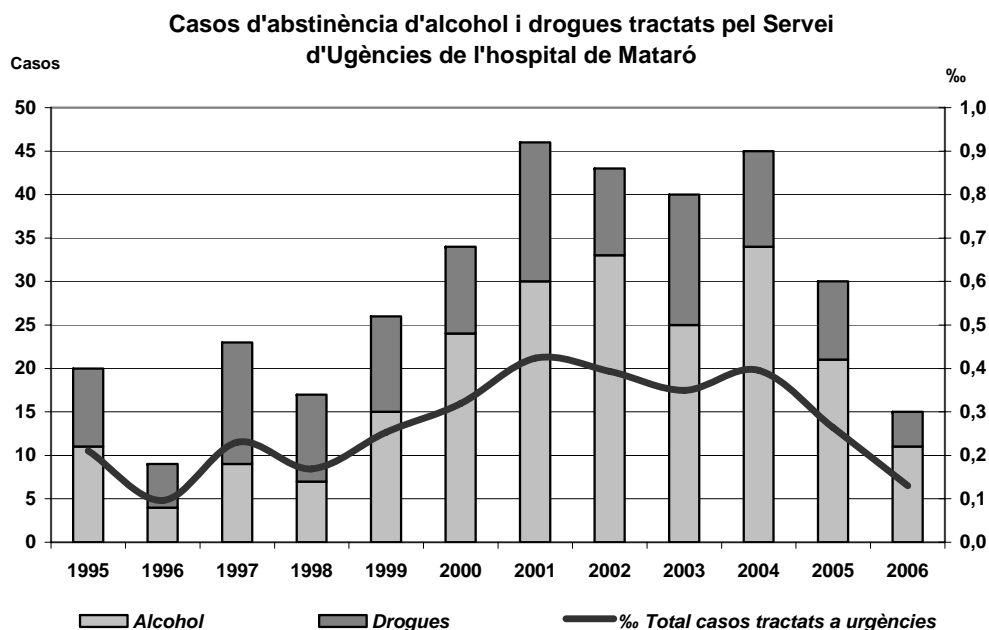

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró

IV.2. Casos d'abstinència

En termes absoluts, el Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró ha atès 15 casos d'abstinència per alcohol o per unes altres drogues, un 0,13‰ del total de casos. Després d'un període de creixement entre el 2000 i el 2004, que va atribuir-se al redireccionament de les urgències d'origen psiquiàtric de l'Hospital de Calella cap al Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró, s'hi observa una dràstica davallada el 2005 i el 2006. Tan sols al 1996 hi ha hagut un nombre inferior de casos d'abstinència registrats. El 73,3% dels casos d'abstinència són per alcohol.

G19.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró

IV.3. Dispensació de psicofàrmacs

A. Dispensació de psicofàrmacs amb ús terapèutic

Aquest indicador fa referència a la venda de diferents psicofàrmacs que es fan servir amb un ús terapèutic i que, en alguns casos, poden indicar un determinat ús desviat. Si fem servir una **dosi diària definida (DDD)** per cada principi actiu, la mateixa que publica el Servei Català de la Salut i l'Òrgan Tècnic de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya, es pot mesurar la **Dosi per Habitant Diària (DHD)** i posar de manifest els possibles usos desviats.

Principi actiu	DDD	Especialitats farmacèutiques
ALPRAZOLAM <i>És un ansiolític benzodiazepínic d'acció curta. Posseeix activitat hipnòtica, anticonvulsiu, sedant, relaxant muscular. Només s'inclou la presentació de 2 mg perquè l'ús desviat de la substància és a partir d'aquesta concentració.</i>	1 mg	Alprazolam 2 mg (30 i 50 comprimits) Trankimazin 2 mg (30 i 50 comprimits)
DEXTROPROPOXIFÉ <i>Analgèsic opiàci sintètic amb activitat agonista sobre els receptors mu. L'eficiència analgèsica oscil·la entre dèbil i moderada. Posseeix capacitat d'abús similar a la de la Codeïna. S'utilitza també per combatre les addiccions als opiàcis.</i>	200 mg	Darvon 100 mg 10 càpsules Deprancol 150 mg 10 càpsules
CLOMETIAZOLE <i>Derivat tiazòlic amb activitat hipnòtica, ansiolítica i antiepilèptica. Resulta d'utilitat en el tractament simptomàtic de la retirada de l'alcohol i en la toxèmia de l'embaràs. També s'utilitza com a hipnòtic per a gent gran.</i>	1.500 mg	Distraneurine 192 mg. 30 càpsules
CLORAZEPAT DIPOTÀSSIC. <i>És un ansiolític benzodiazepínic d'acció llarga. Posseeix activitat hipnòtica, anticonvulsivament, sedant, relaxant muscular. Només s'inclouen presentacions amb dosis altes perquè són les susceptibles d'un ús desviat del medicament.</i>	20 mg	Dorken 25 mg 30 comprimits Tranxilium 50 mg 20 comprimits
DISULFIRAMO <i>Inhibeix l'aldehid deshidrogenasa, enzima encarregada de l'oxidació de l'acetaldehid a àcid acètic en la ruta metabòlica de l'alcohol. D'aquesta manera es paralitza el metabolisme de l'alcohol i s'incrementen els nivells d'acetaldehid a la sang, la qual cosa provoca una sèrie de manifestacions desagradables en el pacient.</i>	250 mg	Antabus 250 mg 40 comprimits
FLUNITRAZEPAM <i>Hipnòtic benzodiazepínic amb possible ús desviat.</i>	1 mg	Rohipnol 1 mg 20 comprimits
NALTREXONA <i>Antagonista opiàci pur derivat de la tebaïna. Bloqueja totes les accions dels agonistes opiàcis i dels pèptids opiàcis endògens. La naltrexona no presenta altres accions farmacològiques intrínseques d'importància clínica. No provoca tolerància ni dependència física o psicològica. És utilitzada tant per al tractament de la dependència als opiàcis com per a l'addicció a l'alcohol.</i>	50 mg	Antaxone 50 mg (28 i 14 càpsules) Antaxone 25 mg 14 càpsules Antaxone 50 mg 14 vials Celupan 50 mg (28 i 14 comprimits) Revia 50 mg (28 i 14 comprimits)

Si bé la dispensació en mil·ligrams totals dels psicofàrmacs, als quals fa un seguiment l'OMCD, ha augmentat respecte de l'any 2005 en un 2,44%, aquest increment presenta una distribució molt desigual entre psicofàrmacs. Així, han augmentat el consum de clometiazole (6,45%) i de l'alprazolam (2,22%), mentre que l'han reduït tota la resta de psicofàrmacs. Entre tots aquests destaquen la naltrexona i el dextropropoxifè amb una reducció del -31,6% i del -15,67%, respectivament. En el cas del nombre total d'envasos, s'hi observa una lleugeríssima reducció del -0,53%. Tan sols ha experimentat un augment apreciable el clometiazole (6,45%), mentre que les disminucions més significatives han estat les de la naltrexona (-42,19%) i la del dextropropoxifè (-16,09%).

Mil·ligrams i envasos de psicofàrmacs susceptibles d'un ús desviat. Mataró

T.10

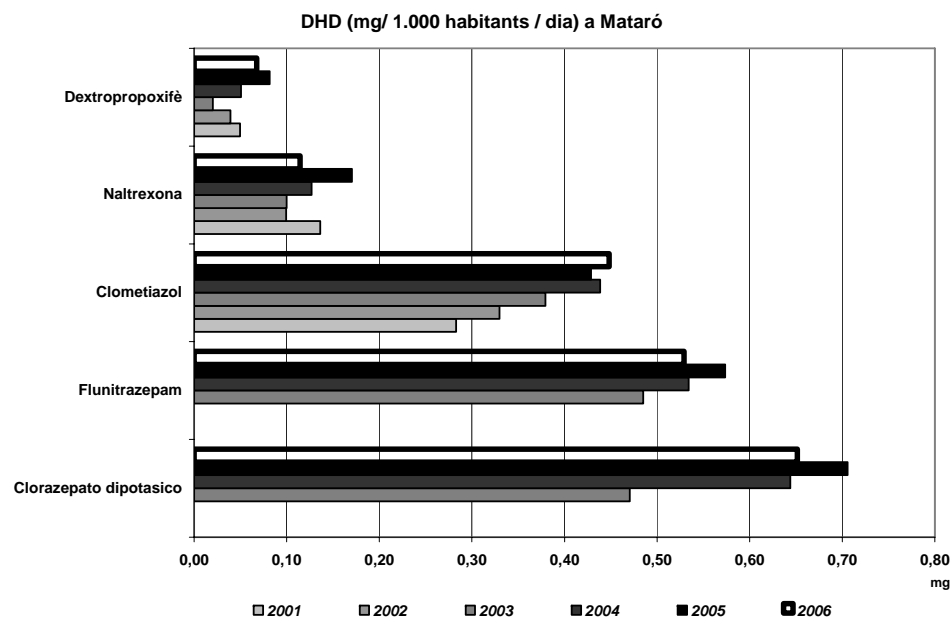
		Alprazolam	Clometiazole	Clorazepat dipotàssic	Dextropropoxifè	Disulfiram	Flunitrazepam	Naltrexona	Total
2001	Total Mg	149.620	16.704.000		390.000	7.910.000		267.750	25.421.370
	Envasos	1.582	2.900		275	791		268	5.816
2002	Total Mg	150.460	19.756.800		314.000	7.690.000		198.450	28.109.710
	Envasos	1.730	3.430		213	783		203	6.359
2003	Total Mg	139.700	23.299.200	385.250	166.500	6.200.000	19.860	204.400	30.414.910
	Envasos	1.593	4.045	452	111	620	993	197	8.011
2004	Total Mg	141.160	27.521.280	538.750	424.000	4.940.000	22.340	265.300	33.852.830
	Envasos	1.622	4.778	617	285	494	1.117	233	9.146
2005	Total Mg	175.780	27.406.080	601.500	695.500	10.120.000	24.440	363.300	39.386.600
	Envasos	1.979	4.758	674	466	1.012	1.222	320	10.431
2006	Total Mg	179.680	29.174.400	565.500	586.500	9.570.000	22.960	248.500	40.347.540
	Envasos	1.996	5.065	634	391	957	1.148	185	10.376

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades aportades per 31 farmàcies de Mataró

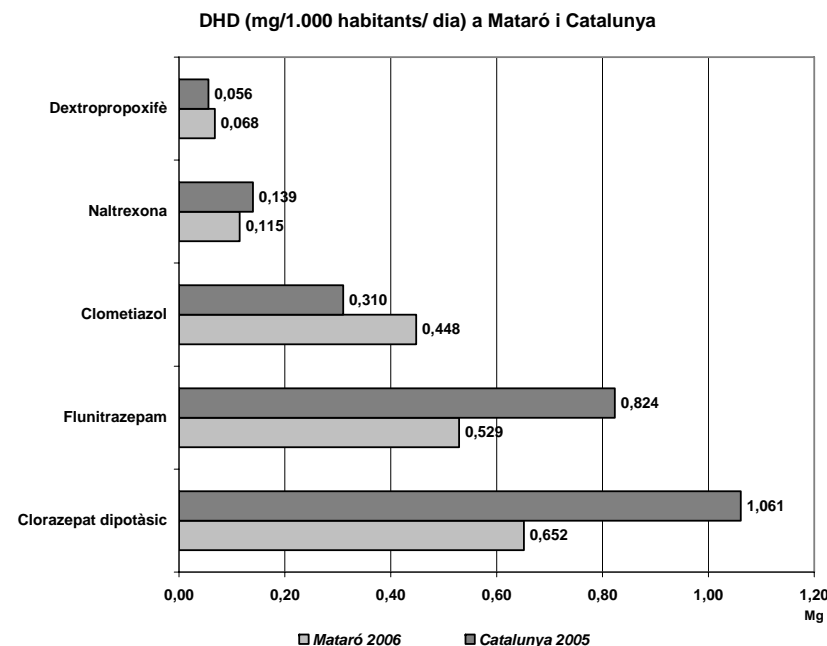
La dosi per habitant diària (DHD) expressa la quantitat mitjana diària de mil·ligrams per cada 1.000 habitants d'un determinat principi actiu. Aquesta mesura permet establir comparacions entre fàrmacs de diferent unitat, dosificació i presentació. A la vegada, ens permet relativitzar l'ús d'aquests medicaments i, així, poder fer-ne la comparació entre diverses poblacions.

La DHD per substàncies mostra com el clometiazole és l'únic principi actiu que ha mantingut la tendència ascendent pel que fa a la seva dosi mitjana respecte del 2005, mentre que tota la resta experimenten un descens més o menys elevat. Tot i així, el clorazepat dipotàssic, el flunitrazepam i el dextropropoxifè es mantenen entre els valors de la sèrie iniciada al 2001. La comparació amb els valors de Catalunya del 2005 mostra que només el clometiazole presenta una dosi superior a Mataró. Cal destacar les clares diferències entre les DHD de clorazepat dipotàssic i flunitrazepam entre Mataró i Catalunya, amb una dosi clarament més elevada en el cas d'aquest darrer àmbit.

G20.

G21.

Font: Les dades de Mataró s'han elaborat a partir de les subministrades per 31 farmàcies de la ciutat mentre que les de Catalunya a partir del Sistema d'informació de drogodependències a Catalunya 2005.

B. Dispensacions de psicofàrmacs per al tractament de l'addicció al tabac

Des de l'any 2003 les farmàcies de Mataró notifiquen la dispensació dels fàrmacs indicats en el tractament de la deshabitució al consum del tabac.

Principi actiu	Especialitats farmacèutiques
BUPROPION HIDROCLORURO Antidepressiu que ha resultat ser eficaç pel tractament de la dependència a la nicotina.	mg Zyntabac. Comp. Retard 150 mg
NICOTINA Teràpia substitutiva indicada per a suprimir la síndrome d'abstinència de la nicotina	Nicorette pegats transdèrmics Nicorette xiclets de 2 i 4 mg 17.5/35/ 52.5 mg Nicotinell caramels Nicotrol esprai nasal

Al 2006, la dispensació de psicofàrmacs per al tractament de l'addicció al tabac s'ha reduït respecte del 2005, tant en termes del total de mil·ligrams (-14,61%) com del nombre d'envasos (-1,64%). La raó pot ser l'aparició de nous productes, com el Champix, que encara no es troba dins la taula de psicofàrmacs analitzats. Es manté la pauta de l'ús més estès de la nicotina. L'explicació pot trobar-se en la necessitat de comptar amb recepta mèdica en el cas del bupropion, i no en el de la nicotina. A més, el bupropion pres amb uns altres ansiolítics pot ocasionar problemes, cosa que fa que es reapti amb major cura.

T14.

Dispensació en mil·ligrams i envasos de psicofàrmacs pel tractament de l'addicció al tabac

		Bupropion	Nicotina	Total
2003	Total Mg	1.692.000	305.579	1.997.579
	Envasos	188	1.775	1.963
2004	Total Mg	2.178.000	381.005	2.559.005
	Envasos	242	2.370	2.612
2005	Total Mg	1.920.000	579.593	2.499.593
	Envasos	230	2.875	3.105
2006	Total Mg	1.515.000	619.449	2.134.449
	Envasos	184	2.870	3.054

Font: elaboració pròpia a partir de dades de 30 farmàcies de Mataró.

C. Opinió dels professionals de farmàcia

La informació quantitativa sobre el consum desviat de psicofàrmacs, programa d'intercanvi de xeringues i PMM es complementa amb les respostes que els professionals de farmàcia donen en un qüestionari semiestructurat. En aquest sentit, en els dos darrers anys s'ha detectat un cert augment en el consum de psicòtops i un mal ús de diferents fàrmacs. L'edat dels consumidors s'apunta que va baixant i els joves són un dels col·lectius de major risc. En el cas d'alguns fàrmacs es constata una incidència més gran entre les dones que no pas entre els homes. Els casos d'intents de robatori i la presentació de receptes falses semblen haver tingut una incidència inferior durant el darrer any respecte de la que va tenir al 2005. Només una farmàcia posa de manifest l'augment de nous consumidors de drogues parenterals.

Pel que fa al programa PIX, en general, es parla d'una disminució en el nombre de kits distribuïts, ja que només hi ha el cas d'una farmàcia que afirma que la tendència és contrària.

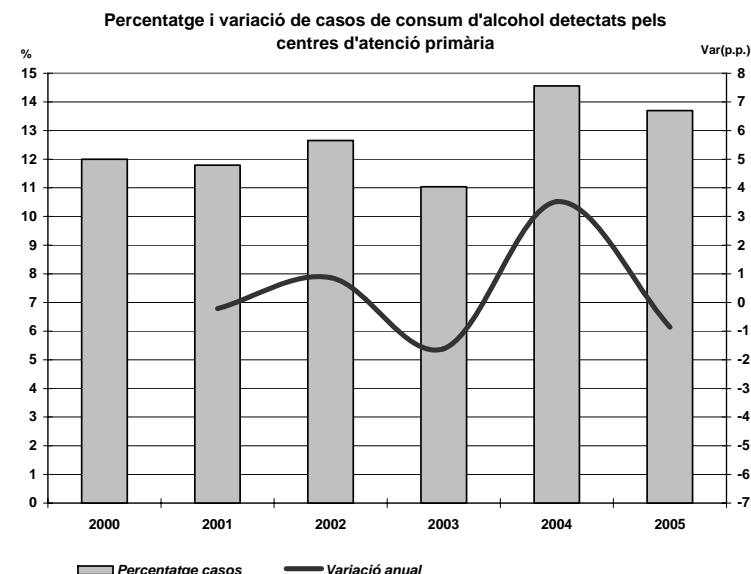
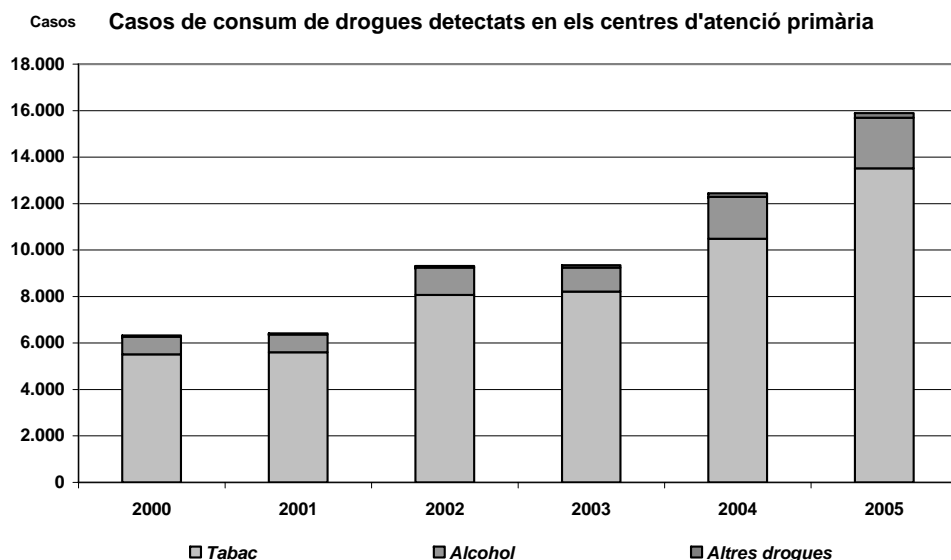
Entre les mesures que es plantegen a l'hora de dissenyar noves intervencions preventives s'apunta la necessitat d'establir una campanya d'informació sobre els efectes de les drogues, el mal ús dels fàrmacs i la xarxa de centres de tractament. Aquesta informació ja l'estan donant de forma oral les farmàcies, però consideren que seria bo comptar amb algun tipus de suport per escrit (tríptic). De forma més puntual, una farmàcia apunta la necessitat d'una intervenció decidida de l'Ajuntament envers les botigues on es venen llavors als consumidors de cànnabis, perquè, al seu entendre, són difusores d'un missatge normalitzador del consum de marihuana, tot minimitzant els seus efectes. Així mateix, una altra farmàcia apunta la necessitat de tornar a incidir des del Pla Municipal de Drogodependències sobre el consum de drogues parenterals, ja que -al seu entendre- s'havia abaixat la guàrdia i ara el nombre de consumidors s'ha incrementat.

IV.4. Consum detectat a l'Atenció Primària

A. Consum detectat d'alcohol, tabac i altres drogues

Aquest indicador ens informa del nombre de consumidors de tabac, d'alcohol o altres drogues detectats als centres d'atenció primària de salut. Si bé es constata una millora en el procés de recollida i registre sistemàtic de la informació, continua sent un aspecte a millorar, i també cal ser prudents a l'hora d'interpretar les dades. Al 2006 continua la tendència ascendent iniciada al 2004, particularment pel que fa al tabac i l'alcohol.

G22.

G23.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de les ABS de l'ICS i del CSM de Mataró

B. Opinió dels professionals de les ABS

Les opinions del 2005 i del 2006 coincideixen a assenyalar l'alcohol com la droga amb major prevalença, si bé el policonsum de diverses substàncies sembla ser una pauta que es va imposant gradualment. Un consum que ja no tan sols afecta els homes majors de 30 anys, sinó també els adolescents. Pel que fa a l'augment del consum de cocaïna i marihuana no hi ha consens; la

majoria de professionals opinen que afecta sobretot els joves adults i adolescents. Cal destacar també, com s'ha detectat en alguna ABS, un increment en el consum de tranquil·litzants, sedants i ansiolítics. Aquestes substàncies són consumides, particularment, per dones d'entre 30 i 65 anys i per la població immigrada. El PMD hauria de parar atenció als aspectes d'informació sobre els efectes de les drogues i l'accés als tractaments especialitzats.

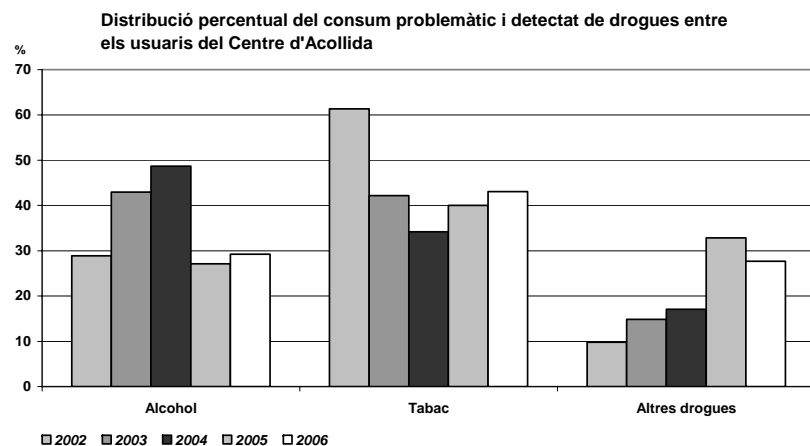
IV. 5. Consum detectat entre usuaris de Serveis Socials

A. Centre d'Acollida

El Centre d'acollida disposa de 23 places. El 2006 hi van fer estada 107 persones a títol individual i 13 famílies que van sumar un total de 7.894 pernactacions. Una possible explicació de les diferències en la sèrie podria ser que a partir del 2004 es va decidir limitar l'atenció a les persones relacionades amb el territori, o sigui, residents a Mataró i també a la comarca un cop es va subscriure un conveni amb el Consell Comarcal. Així mateix, a partir del 2004 es va limitar l'estada a un màxim d'entre tres i sis mesos. Aquests acords van suposar deixar d'atendre les persones que passaven estades curtes entre diferents centres d'acollida i que, en bona part, eren indigents que durant el dia se situaven a les places del centre de la ciutat. En termes de registre, aquest canvi va suposar una disminució del nombre de persones ateses (603 al 2002 i 107 al 2006), tot i que s'ha mantingut el nivell de servei a les persones i famílies amb problemes d'allotjament del territori.

El registre dels casos problemàtics associats al consum de drogues no és sistemàtic, ja que només es porta a terme quan el problema es fa evident quan s'acull l'usuari. Al 2006, dels 117 usuaris, un 29,23% tenien problemes amb l'alcohol, un 43,08% amb el tabac i un 27,62% amb altres drogues.

G24

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró

B. Opinió dels professionals de Serveis Socials

Com en altres anys, la informació quantitativa del Centre d'acollida es complementa amb les respostes dels professionals dels Serveis Socials d'acord amb l'experiència adquirida en el desenvolupament de la seva activitat professional.

Les principals conclusions del 2006 han estat:

- Com en altres anys, l'alcohol és el que causa més problemes entre la població assistida. Depenent del servei, el policonsum d'alcohol i altres substàncies (cànnabis i cocaïna) està guanyant terreny particularment entre els joves i els joves adults. Alguns serveis detecten abús en el consum de fàrmacs (tranquil·litzants) entre dones de 35 a 45 anys.
- Els problemes detectats amb les drogues, depenent del servei, prenen un caire especial atès que vénen acompanyats de situacions d'exclusió social o de risc d'exclusió social amb pèrdua de vincles familiars, socials i laborals i amb una precària situació pel que fa a l'habitatge.
- No es detecten nous casos de consum d'heroïna. La majoria de consumidors d'heroïna atesos als Serveis Socials segueixen tractament al Centre d'Atenció a les Drogodependències, en el Programa de Manteniment amb Metadona.

- Puntualment es parla de casos detectats de consum de cànnabis entre la població estrangera.
- Es proposa la creació d'un centre de dia per a drogodependents i l'habilitació de més espais terapèutics.
- Es considera que seria útil informar la gent gran sobre les drogues, el seu abús i el mal ús dels fàrmacs en el Cicle anual d'activitats formatives per a la gent gran, que es fan a Can Palauet, als casals i altres indrets, i en el programa que s'emet cada dijous a Radio Mataró: "Hora de la gent gran".

IV. 6. Opinió sobre les pautes de consum i accions a emprendre pel PMD dels responsables de servei

En aquest darrer apartat, els responsables dels diferents serveis i membres de la comissió tècnica del PMD opinen sobre els aspectes més destacats de l'any 2006, tant pel que fa a les pautes de consum de drogues com les accions a adoptar per part del PMD.

En aquest sentit, les principals conclusions són:

1. L'alcohol continua sent la droga amb major prevalença, si bé el policonsum és una pauta cada cop més establerta segons les opinions dels diferents serveis.
2. El consum de cànnabis i cocaïna es detecta entre joves i joves adults. No hi ha unanimitat sobre com definir la seva evolució, però ningú no la cataloga com a reduïda. El nombre de nous tractaments relacionats amb aquestes dues substàncies augmenten, i els joves i els joves adults són els principals implicats.
3. Els trams d'edat concrets i l'impacte entre sexes varia segons el servei. Tots coincideixen a establir un perfil més jove per al policonsum d'alcohol i altres drogues que per a l'alcohol com a única substància.
4. Al Servei d'Urgències s'han detectat noves formes de consum de l'heroïna (esnifada), que si bé són pocs casos, caldrà seguir-los; des de farmàcies es destaca l'augment del consum de drogues parenterals i a diversos serveis observen un mal ús dels fàrmacs, particularment entre dones de mitjana edat.
5. Hi ha coincidència que l'acció preventiva adreçada als col·lectius de major risc és la millor política que es pot impulsar des del PMD.
6. Des de Serveis Socials s'apunta la necessitat de crear un centre de dia per tractar determinats casos de drogodependències, ja que tenen dificultat per atendre'ls a través d'altres recursos existents a la ciutat.
7. La percepció de l'augment del consum de cànnabis entre els joves comporta que hi hagi una opinió generalitzada dels responsables dels diferents serveis i que s'intensifiquin les intervencions preventives adreçades als joves de 12 a 16 anys.

V. Indicadors de tractament

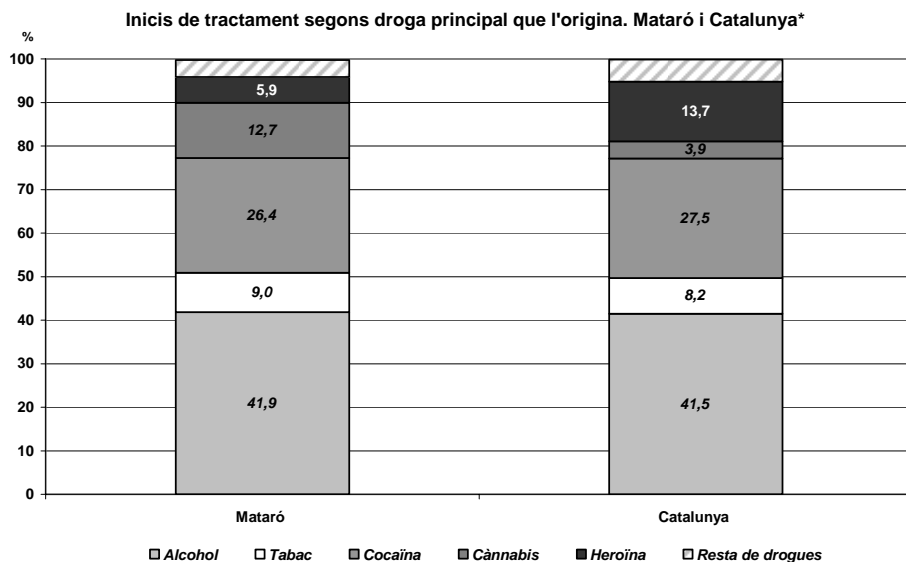
1. Inicis de tractament

Segons la informació publicada per l'Òrgan Tècnic de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya, mitjançant el seu Sistema d'Informació sobre Drogodependències, l'any 2005 s'hi van notificar 14.236 inicis de tractament per drogodependències. L'alcohol és la principal droga notificada (41,5% dels casos), seguida de la cocaïna (27,5%) i l'heroïna (13,7%).

A. Inicis de tractaments a Mataró i a Catalunya segons la droga principal que els origina

En el cas de Mataró, igual com a Catalunya, l'alcohol i la cocaïna són les dues primeres drogues, amb el 41,86% i el 26,36% dels casos, respectivament. A Mataró, però, el tercer lloc no l'ocupa l'heroïna, sinó el cànnabis, amb el 12,66% dels casos. Les diferències més remarcables entre Mataró i Catalunya són les relacionades amb el cànnabis i l'heroïna, amb unes diferències al voltant dels 8 punts a favor de Mataró en el primer cas, i de Catalunya en el segon.

G25.

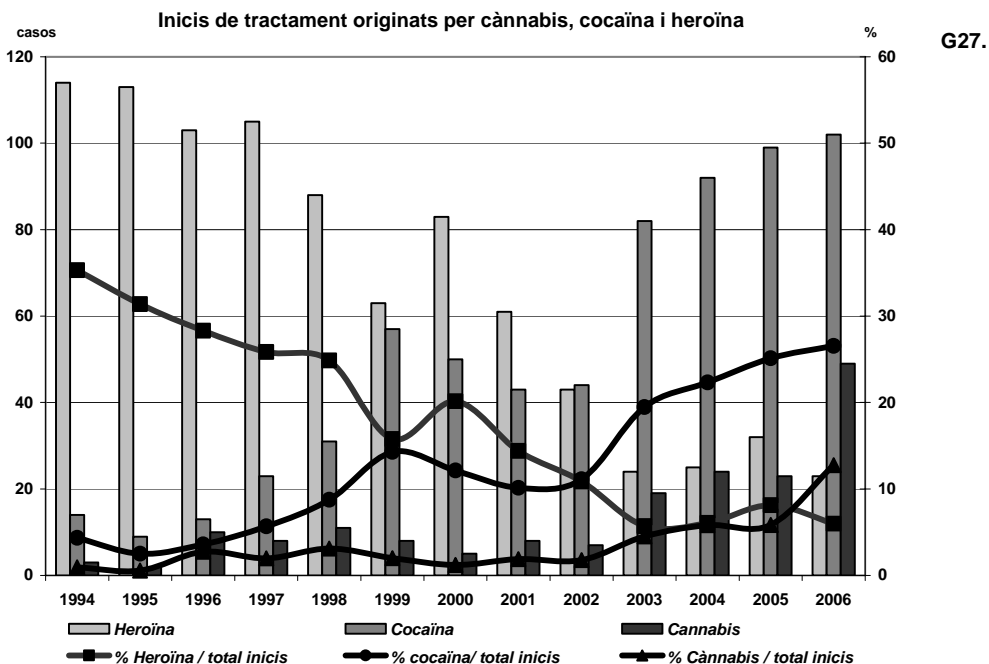
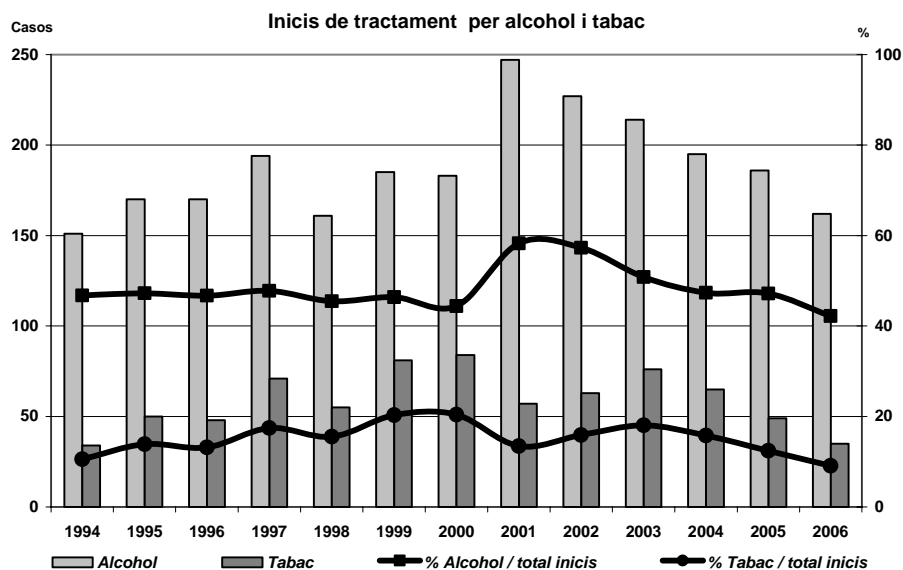
* Dades de Mataró 2006 i Catalunya 2005.

La classe "resta de drogues" agrupa les següents: opiacis diferents de l'heroïna, estimulants diferents de la cocaïna, hipnòtics i sedants, al·lucinògens, inhalants i altres substàncies psicoactives.
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (Mataró) i de l'Òrgan Tècnic de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya.

B. Inicis de tractament a Mataró

El nombre d'inicis de tractament registrats al 2006 pel Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD) ha estat de 386, un 6,19% dels casos sobre la suma de visites de consulta externa i nous tractaments. Com ja ha passat altres anys, l'alcohol ha estat la droga que ha generat un major nombre de nous tractaments, amb el 47,33% del total de casos, seguit per la cocaïna i el tabac, amb el 22,33% i el 15,78%, respectivament. L'heroïna i el cànnabis gairebé igualen el seu pes sobre els nous tractaments, amb un 6,07% i un 5,83%, respectivament. Mentre la cocaïna i el cànnabis mantenen una tendència ascendent, l'heroïna continua la línia descendent.

G26.

G27.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

Quant a l'heroïna, la cocaïna i el cànnabis, s'observa com la primera ha seguit una evolució decreixent i ha passat de representar el 35,29% en els inicis de tractament del 1994, al 5,99% del 2006. Per contra, les altres dues han seguit una evolució ascendent que arrenca cap al 2002 i que en el cas del cànnabis explota aquest any. Els inicis de tractament per cocaïna arriben als 102 casos, un 26,56% del total d'inicis de tractament, mentre que en el cas del cànnabis el nombre de casos són 49, el 12,76% dels inicis de tractament. Durant el darrer any, els inicis de tractament causats pel cànnabis han augmentat en 7 punts percentuals: el seguiment del Programa de Detecció als Centres d'Ensenyament Secundari ha suposat l'atenció de 17 casos; el Programa d'Alternativa Educativa a la Sanció administrativa, l'atenció de 23; i 5 casos més derivats del Programa Salut i Escola.

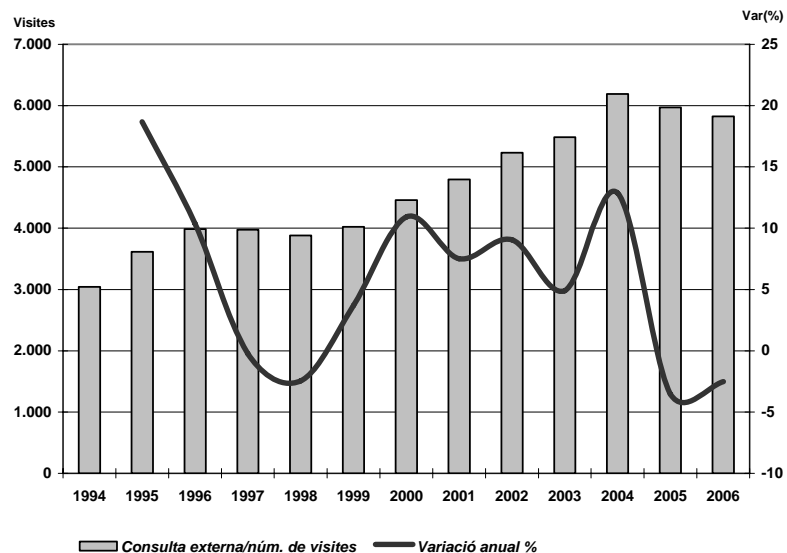
2. Activitat assistencial

El Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD) és el dispositiu sanitari de referència per al tractament de problemes relacionats amb les drogodependències a Mataró. La seva activitat és un bon indicador de la incidència, l'evolució i la penetració del consum de drogues a la ciutat. En aquest capítol fem un resum de l'activitat dels serveis que formen part de la consulta externa.

A. Consulta externa

Després d'una llarga etapa de creixement continuat del nombre total de visites registrades pel Centre d'Atenció a les Drogodependències, que arriba al seu màxim al 2004 amb 6.192 visites i una variació del 12,87%, al llarg del 2005 i del 2006 també s'han assolit valors que se situen entre els més elevats de la sèrie, tot i que per sota d'aquest valor màxim. Així, al 2006 el nombre total de visites ha estat de 5.823 i la variació ha estat negativa (-2,51%). Del total de visites del 2006, 382 han estat primeres visites, 158 visites d'acollida i 5.283 visites successives.

Nombre de visites al Centre d'Atenció a les Drogodependències

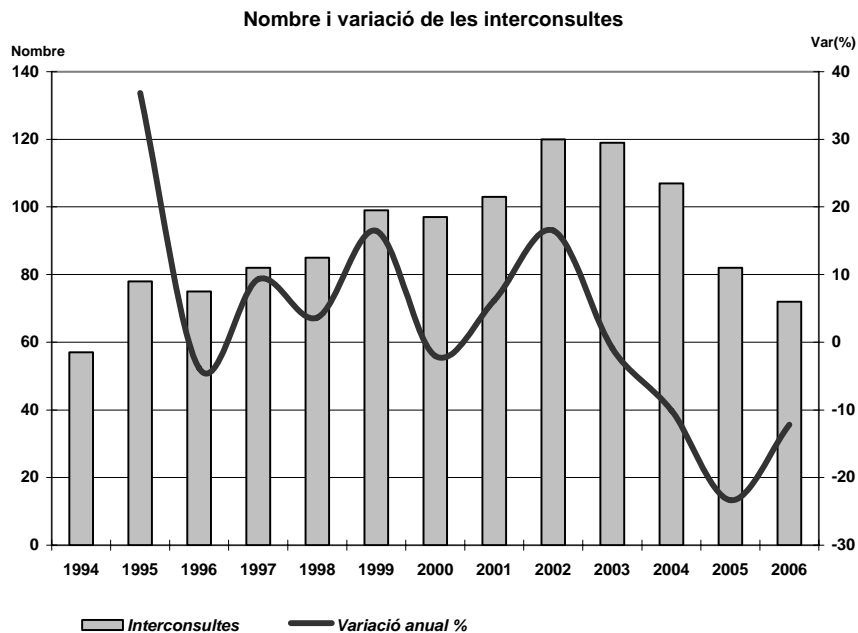
G28.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

Les interconsultes són demandes de valoració i de tractament fetes per altres serveis de l'hospital sobre drogodependències en pacients que estan ingressats per altres motius.

Les dades del 2006 mantenen la tendència a la baixa iniciada al 2003. Aquesta tendència va intensificar-se al 2005 i al 2006 ha continuat amb un ritme més moderat. El nombre total d'interconsultes ha estat de 72, amb una variació anual de -12,20%.

G29.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

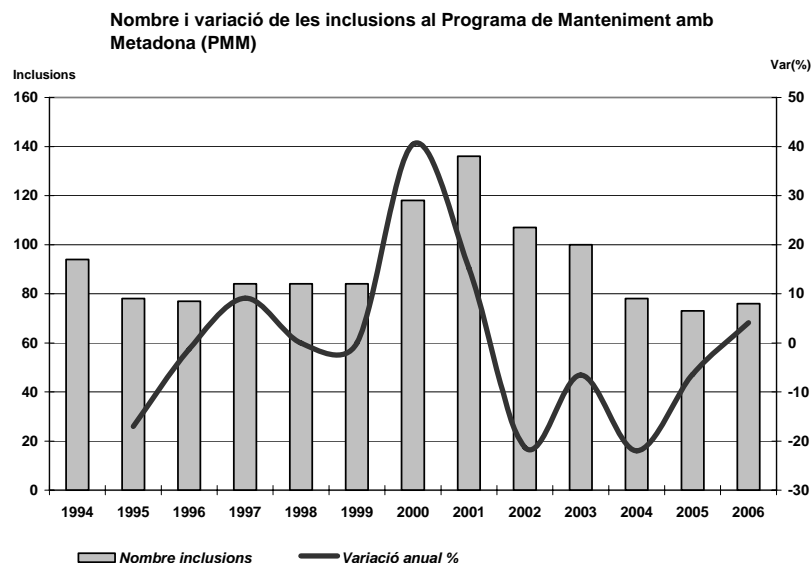
3. Programa de manteniment amb metadona

A. Nombre d'inclusions

El 2006 ha trencat tímidament amb la davallada en el nombre d'inclusions en el Programa de Manteniment amb Metadona (PMM) que va iniciar-se al 2002. L'any 2006, al PMM, s'hi van registrar 76 inclusions, fet que suposa una variació interanual positiva del 4,11%. El nombre més alt d'inclusions va assolir-se al 2001, amb 136. L'obertura del Centre de Tractament de Drogodependències de Premià de Mar al mes de gener de 2002 podria ser la raó clau que permet entendre aquesta davallada.

Cal destacar que durant els darrers tres anys les noves inclusions en el programa a farmàcies s'ha mantingut estable: 8 al 2004, 6 al 2005 i 8 el darrer any.

G30.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

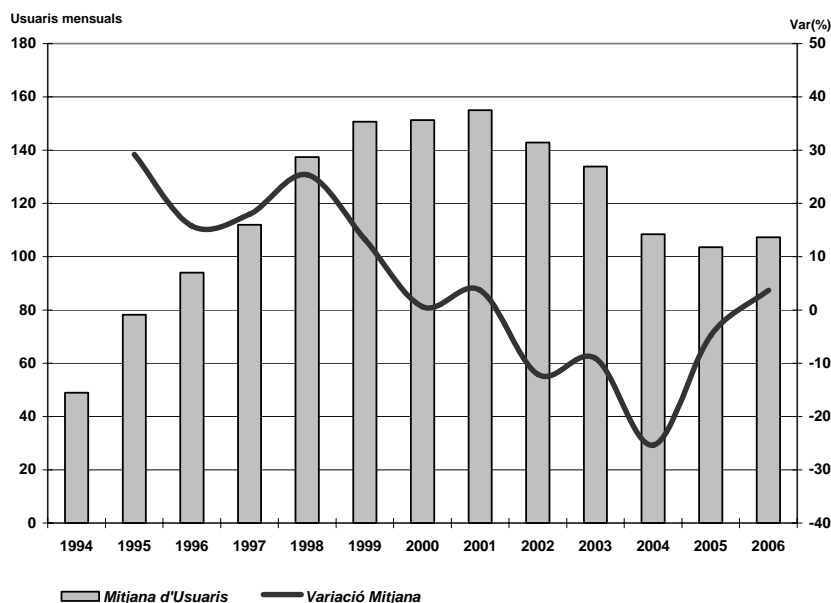
B. Nombre d'usuaris

Igual com ha succeït en el nombre de noves inclusions, la mitjana mensual d'usuaris del PMM al 2006 també ha experimentat un lleuger increment que trenca amb la davallada iniciada al 2002. L'any 2006 aquesta mitjana se situa en 107,3 usuaris, un 3,7% més que l'any 2005 i molt semblant als valors assolits al 1997. Les raons possibles d'aquesta davallada són les mateixes que s'han apuntat anteriorment.

La mitjana de casos en seguiment per les farmàcies s'ha incrementat lleugerament al llarg dels darrers tres anys: s'ha passat de 10 usuaris al 2004 a 12 l'any 2006.

Mitjana mensual d'usuaris al Programa de Manteniment amb Metadona

G31.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

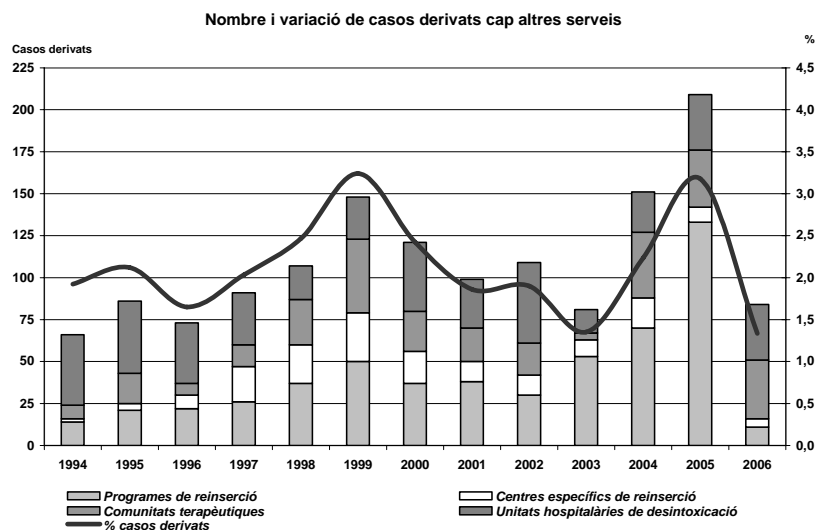
4. Derivacions a centres especialitzats.

El Centre d'Atenció a les Drogodependències hospitalitza pacients o els deriva cap a altres centres quan el cas ho requereix. Amb aquest indicador tenim, d'una banda, el nombre de casos que necessiten atenció hospitalària i, d'una altra, les dades sobre l'activitat de tot un seguit de centres i comunitats terapèutiques que tenen com a finalitat la reinserció social dels drogodependents.

A. Derivacions

Si bé l'any 2005 s'havia assolit el punt més alt de la sèrie amb 209 casos derivats, al 2006 el nombre de casos s'ha reduït fins a 84. Aquest descens és conseqüència directa de la davallada dels casos derivats a programes de reinserció, ja que l'any 2005, per aquesta via, se'n van derivar 133 i al 2006, només 11. El percentatge de derivacions del 2006 marca el punt més baix de tota la sèrie, amb l'1,33% dels casos del CAD.

G32.

* Percentatge total de casos derivats sobre el total (visites consulta externa + nous tractaments + derivacions).
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

VI. Indicadors de la incidència del VIH/SIDA

1. Evolució de la incidència del VIH/SIDA. Distribució de casos per regió sanitària de residència

El nombre de **casos de sida** registrats entre l'**1 de gener del 1981 i el 31 de desembre del 2005** de residents a la Regió Sanitària del Barcelonès Nord i Maresme és de 1.894, un 12,5% del total de casos de tot Catalunya, la qual cosa la situa com la quarta regió, sobre un total de vuit. Per davant, hi trobem Barcelona, amb 6.275 casos notificats (41,5%); la Costa de Ponent, amb 2.458 (16,3%); i la regió del Centre, amb 2.179 (14,4%).

La distribució per sexes dels casos de sida de residents al Barcelonès Nord i Maresme és de 371 dones (19,6%) i 1.523 homes (80,4%).

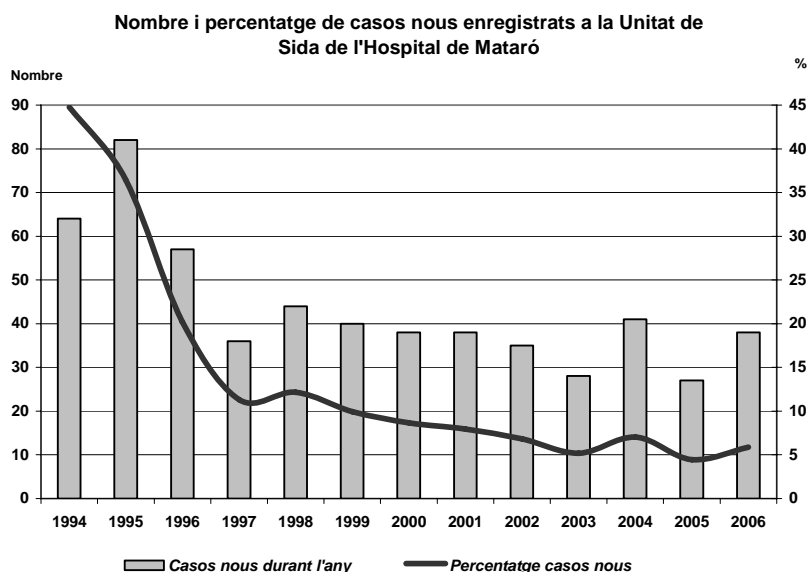
És important no confondre els casos notificats a cada Regió Sanitària amb els hospitals que poden notificar de cada Regió, ja que les dades fan referència a la residència i la notificació pot fer-se des de qualsevol hospital de Catalunya. Les dades que es presenten a continuació són la caracterització dels casos notificats a l'Hospital de Mataró.

A. Infecció VIH: casos en seguiment, casos nous i casos registrats

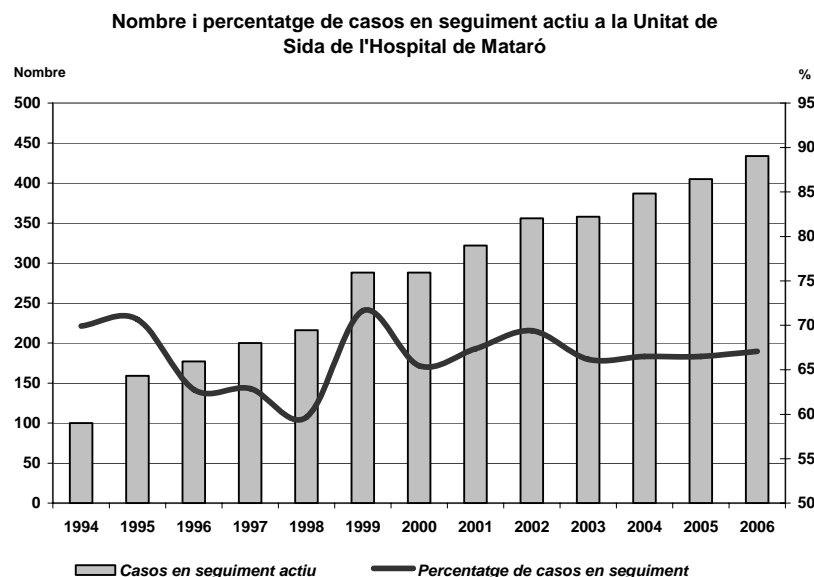
A finals del 2006, la Unitat Funcional de Sida del Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Mataró té registrats un total de 647 casos d'infecció de VIH, dels quals se'n fa un seguiment actiu de 434. Un 67,4% del total de casos registrats és de residents a Mataró.

Al 2006, la Unitat Funcional de Sida ha registrat un total de 38 nous casos d'infecció de VIH dels quals 30 eren de residents a Mataró. La taxa de nous casos registrats de residents a Mataró al 2006 és del 0,25‰. Sobre el total de casos registrats, el percentatge dels casos en seguiment actiu es manté estable, al voltant del 66-67%.

G33.

G34.

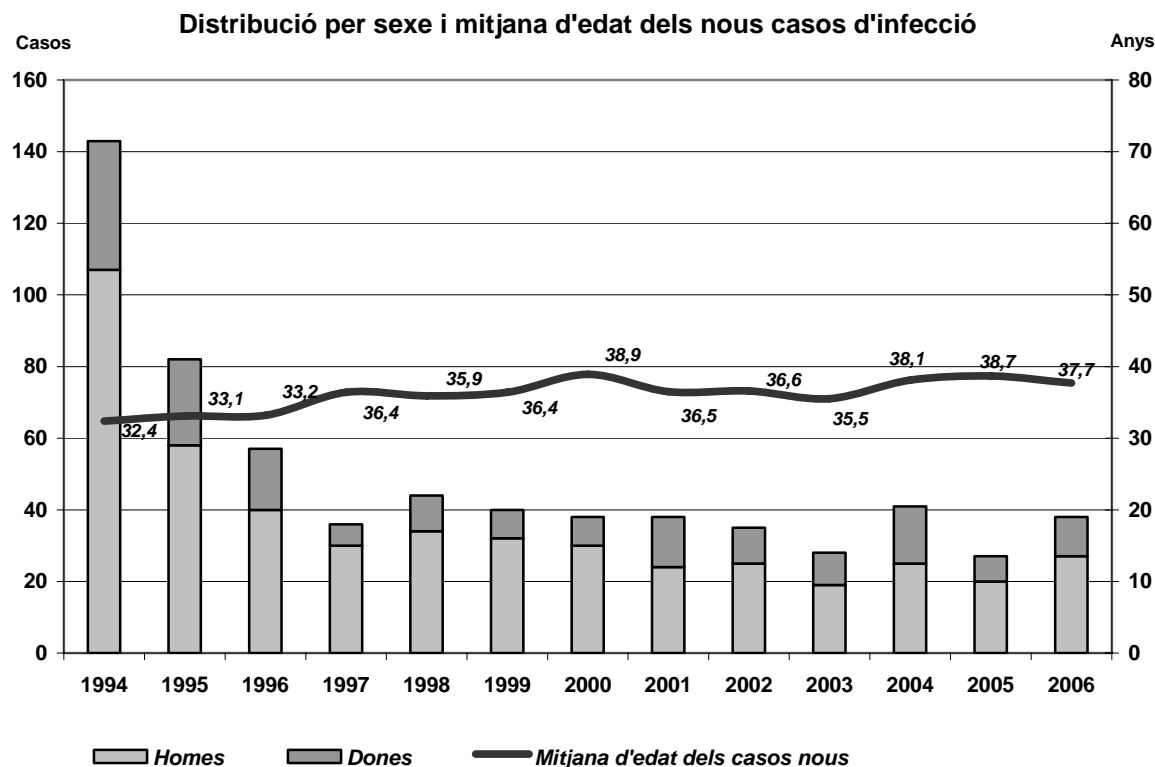
Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

B. Perfil dels casos nous d'infecció de VIH registrats

La mitjana d'edat dels nous casos d'infecció de VIH del 2006 s'ha reduït respecte de la del 2005 en 1,6 anys i se situa en els 37,7 anys. El 71,05% dels nous casos són homes i el 28,95%, dones.

G35.

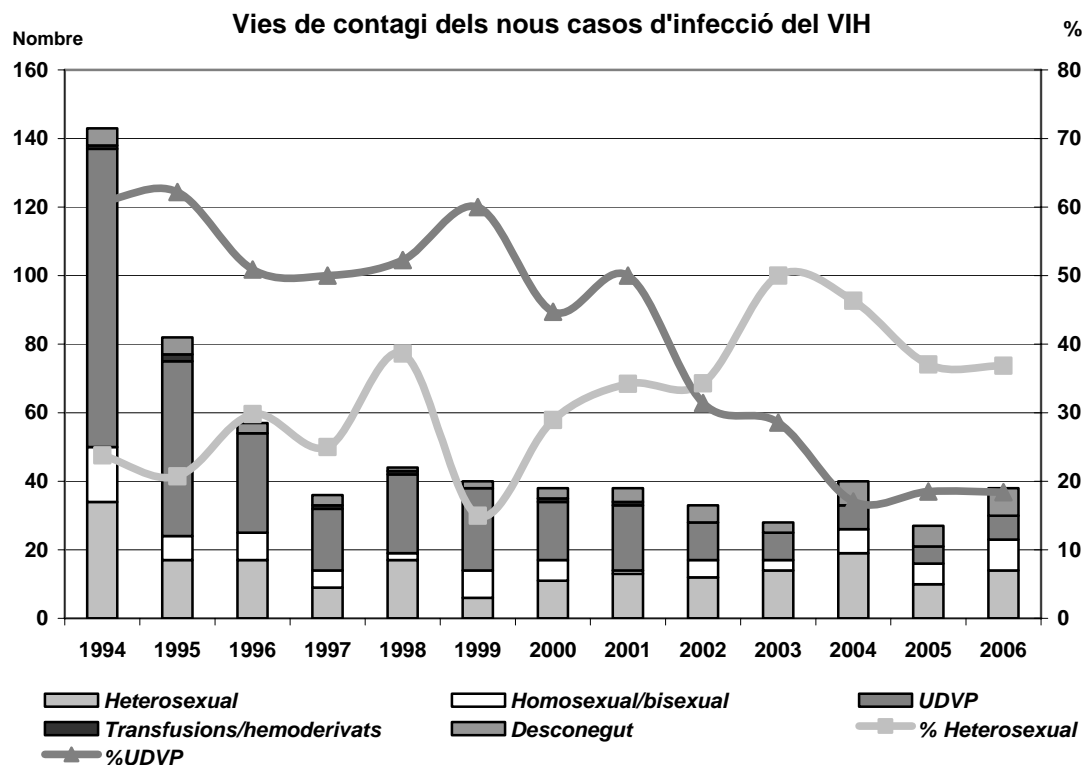

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

VI. 2. Vies de contagi

El 2002 va representar el moment en què el contagi del VIH per ús de droga per via parenteral va ser substituït en la primera posició de les vies de contagi per les relacions heterosexuales. El 2003 i el 2004 van ser dos anys en què es va ampliar la distància entre aquestes dues vies, que marcaven respectivament el mínim i el màxim. Els darrers dos anys s'observa una situació de relativa estabilitat, en què aproximadament un 20% dels nous casos es contagien per UDVP i una mica menys del 40% per relacions heterosexuales.

G36.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

VII. Indicadors policíacs i control de l'oferta

El desplegament dels Mossos d'Esquadra a la ciutat de Mataró, a finals de l'any 2002, ha comportat una reordenació de les funcions i les competències dels diferents cossos de seguretat operatius. Els Mossos d'Esquadra passen a fer funcions pròpies de la policia integral (competències en seguretat ciutadana i ordre públic) i a treballar conjuntament amb la Policia Local.

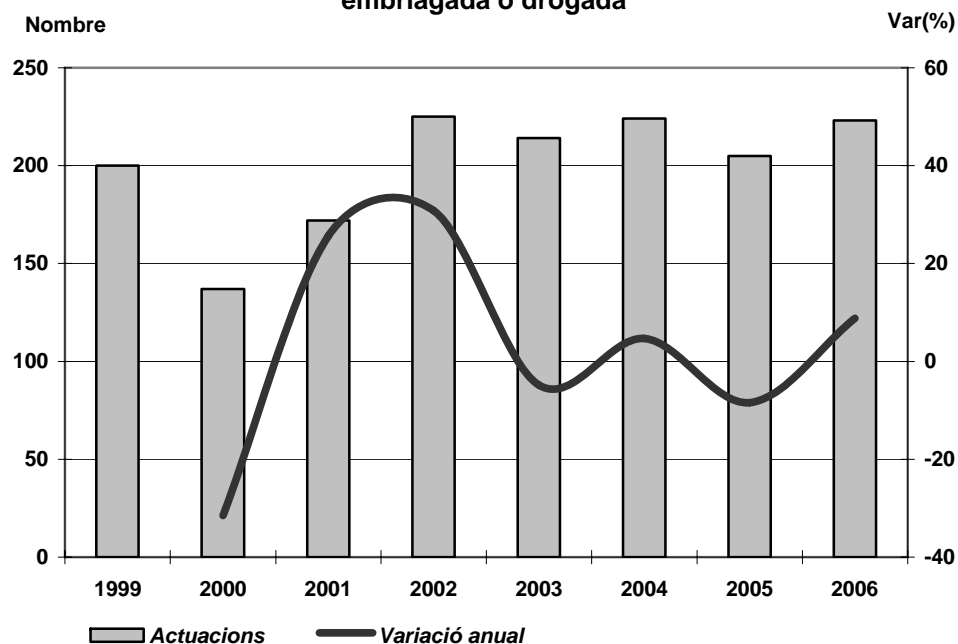
1. Actuacions d'auxili

Aquest indicador recull les actuacions d'auxili efectuades per la Policia Local en relació amb fets vinculats amb el consum de drogues il·legals i alcohol. La majoria de vegades aquestes actuacions tenen el seu origen en l'avís d'algun veí o d'acompanyants de la persona involucrada. Generalment aquests casos responen a la necessitat d'atenció sanitària pels problemes derivats del fet d'haver consumit drogues.

Durant els dos darrers anys, a Mataró, s'hi han registrat 205 i 223 actuacions d'aquest tipus, la qual cosa suposa una variació anual del 8,78%.

G37.

Evolució del nombre d'actuacions d'auxili de persona embriagada o drogada

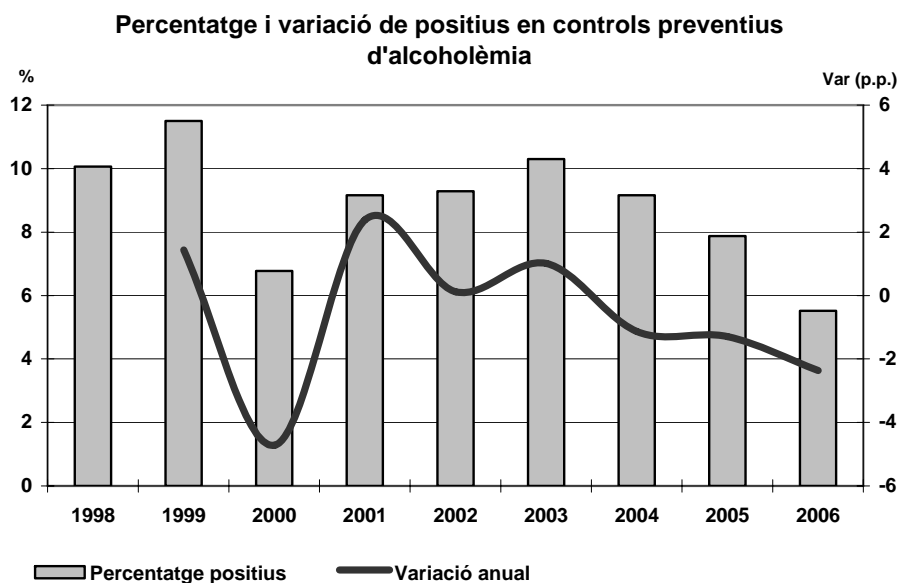

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei de la Policia Local de l'Ajuntament de Mataró.

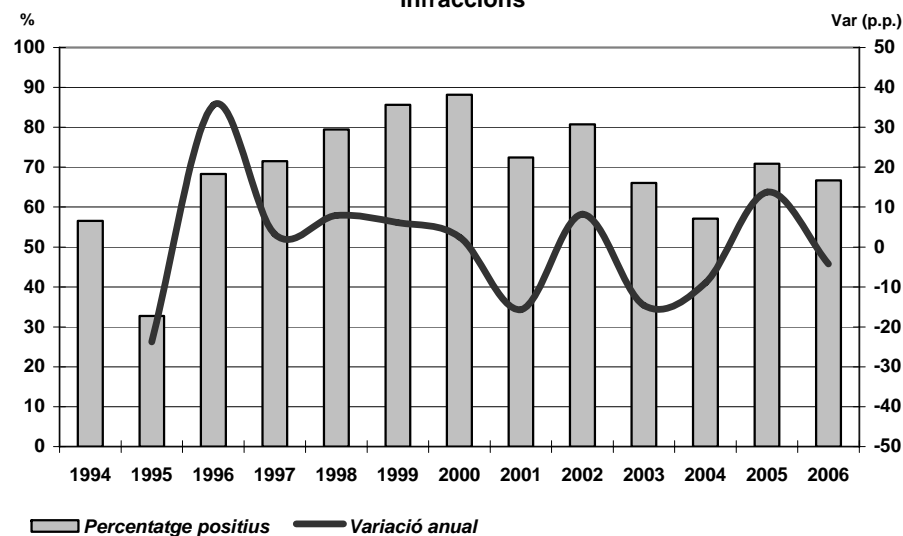
VII.2. Controls d'alcoholèmia

La relació entre els accidents de trànsit i el consum d'alcohol sembla del tot evident quan s'examinen les estadístiques de resultats positius en els controls d'alcoholèmia. Si bé quan ens referim als controls totals o als que es fan de forma preventiva els percentatges són relativament baixos, l'augment és espectacular quan els controls es fan en el moment de fer l'atestat d'un accident o com a conseqüència d'una infracció del codi de circulació. Així ho demostren el 66,7% dels casos positius del 2006, i el 70,90% del 2005.

G38.

Percentatge i variació de positius en controls en accidents i/o infraccions

G39.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei de la Policia Local de l'Ajuntament de Mataró.

VII.3. Control de l'oferta**A. Mapa delictiu**

Els Mossos d'Esquadra i la Policia Local de Mataró han cursat 560 expedients en relació amb el consum al 2006, un 30,8% menys que l'any 2005. Els delictes contra la salut pública són els atestats (informes adreçats als jutges) aixecats per la policia referents a persones detingudes, a les quals s'ha trobat una quantitat important de droga, amb la qual traficaven, fabricaven, cultivaven i/o afavorien el consum, segons el Codi Penal actual. Les denúncies per consum de drogues il·legals són actes administratives aixecades per infraccions greus en la Llei orgànica 1/92 de protecció a la seguretat ciutadana (en aquest cas per consum en lloc públic, o via pública, o establiment o transport públic). La substància decomissada s'envia al laboratori analític de Barcelona. Així doncs, d'entrada només es tenen indicis de la substància de què es tracta.

L'actuació més habitual dels cossos de seguretat, en relació amb el control de l'oferta de drogues, són les denúncies per tinença il·lícita de drogues, que representen el 80,89% del total d'actuacions.

T15.

Nombre anual de fets delictius amb el consum de drogues

	Delictes contra la salut pública		Denúncies per consum de drogues il·legals		Denúncies per tinença de drogues		Total delictes / denúncies
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre
2003	59	4,92	115	9,58	1.026	85,50	1.200
2004	60	6,12	217	22,14	703	71,73	980
2005	52	6,43	149	18,42	608	75,15	809
2006	25	4,46	82	14,64	453	80,89	560

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ABP dels Mossos d'Esquadra de Mataró i del Servei de la Policia Local de l'Ajuntament de Mataró.

B. Substàncies i quantitats intervingudes

El registre de les intervencions fetes en el control de l'oferta per part de la Policia Local i dels Mossos d'Esquadra ens indiquen que bona part dels decomissos han estat de derivats del cànnabis. Així, el major increment anual el tenim en el cas de l'haixix, ja que s'han intervingut 17.405,66 grams més que al 2005.

T16.

Quantitat de substàncies intervingudes

Substància	2003	2004	2005	2006	Variació
Heroïna (en grams)	2,5	4,12	0,4	0	-0,4
Cocaïna (en grams)	2.563,95	630,20	527,90	99	-428,9
Resina o pol·len d'haixix (en grams)	43.855,80	34.162,92	758,34	18.164,00	17405,66
Oli d'haixix (en cc)	0,00	0,00	0,00	0	0
Grifa /Marihuana (en grams)	2.615,43	147,60	22,00	59	37
Speed (en grams)	2,00	116,00	0,52	0	-0,52
LSD (unitats)	1	3	0	10	10
Èxtasi (unitats)	136,00	177,00	117,00	30	-87
Psicofàrmacs (unitats)	122	77	364	20	-344

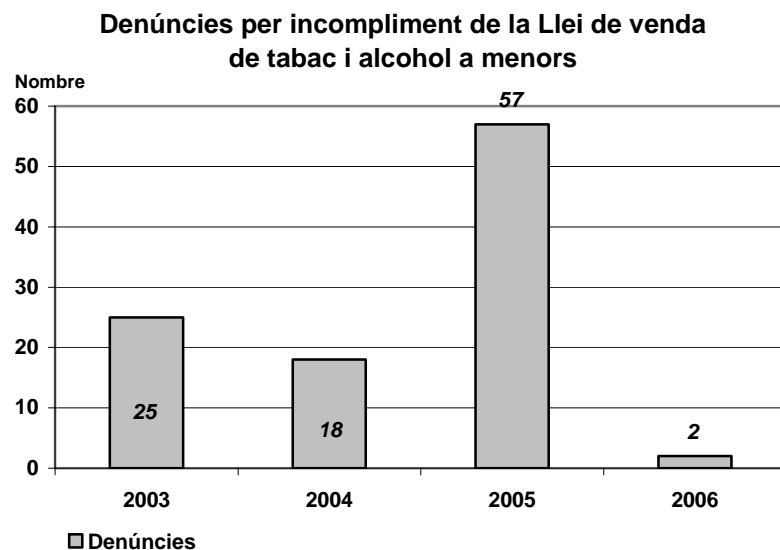
Font: elaboració pròpia a partir de l'ABP dels Mossos d'Esquadra de Mataró i del Servei de la Policia Local de l'Ajuntament de Mataró.

C. Venda d'alcohol i tabac a menors

Els Mossos d'Esquadra i la Policia Local de Mataró efectuen controls en relació amb el compliment de la Llei 20/1985 de control de la venda de tabac i alcohol a menors d'edat als bars i altres locals de venda al públic de la ciutat. La sèrie segueix un comportament erràtic que presumiblement tingui a veure amb modificacions dels criteris d'actuació i còmput.

G40.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ABP dels Mossos d'Esquadra de Mataró i del Servei de la Policia Local de l'Ajuntament de Mataró.

VIII. Conclusions

A continuació presentem algunes de les principals conclusions del cinquè informe de l'Observatori Municipal de Consum de Drogues de Mataró.

1 Conclusions del cinquè informe de l'OMCD

Indicadors sociològics i patrons de consum

- A Catalunya, l'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya 2005-2006, del Ministeri de Sanitat, detecta un augment del consum d'alcohol, cocaïna i cànnabis entre la població de 15 a 64 anys respecte dels valors assolits per l'enquesta al 2003. Un 15,2% dels entrevistats a Catalunya consumeixen alcohol diàriament i un 2,9%, cànnabis. Les Illes Balears, Catalunya i Navarra presenten unes prevalences en el consum d'alcohol, tabac, cànnabis i cocaïna significativament superiors a la resta de l'Estat espanyol.

Pel que fa a la població catalana entre 15 i 29 anys, l'enquesta indica com, tret del tabac, tota la resta de substàncies han incrementat la seva prevalença durant els darrers 30 dies. El cànnabis és el que sembla seguir la sèrie ascendent més clara.

Per la seva banda, l'Observatori de Nous Consums de Drogues en l'Àmbit Juvenil, centrat en l'ambient d'oci nocturn i de cap de setmana, destaca que segueix augmentant el consum de les substàncies més utilitzades (alcohol, cànnabis i cocaïna). Que les barreges són una pauta integrada en els consums i que es consumeix en àmbits en els quals fins ara no era tan habitual (reunions d'amics en domicilis). El cànnabis creix, tot i que a un ritme inferior als darrers anys. L'edat d'inici al consum segueix davallant.

- En l'àmbit europeu, i conscients de l'heterogeneïtat dels sistemes de registre i, per tant, de la fiabilitat de les comparacions, l'informe anual de 2005 de l'Observatori Europeu de Drogodependències apunta que els consums més elevats de cocaïna de joves i adults entre 15 i 34 anys són a Espanya i al Regne Unit, amb taxes superiors al 4%, semblants a les dels EUA.

Indicadors d'activitat preventiva

- Al 2006 ha augmentat el nombre de menors detectats des de diferents serveis de la ciutat. En el 90,6% dels casos, la substància consumida ha estat el cànnabis. Només un dels casos ha estat per consum de cocaïna.
- Amb l'inici del Programa Alternativa Educativa a la Sanció Administrativa ha augmentat el percentatge de casos que s'ha adherit als diferents plans d'intervenció: s'ha passat d'aproximadament un 20% dels casos al 2004, al 52,9% l'any 2006.
- Pel que fa al programa d'intercanvi de xeringues, tant el nombre de kits distribuïts com el percentatge del seu retorn sembla que s'ha estabilitzat, després de l'acusada davallada dels anys 2003 i 2004.
- El nombre de demandes d'informació a CAD i el PMD experimenta una caiguda respecte del 2005 atribuïble al Programa de Detecció de Joves amb problemes de consum.

Indicadors socio-sanitaris relacionats amb el consum de drogues

- El 66,7% dels casos d'intoxicació per abús de drogues diagnosticats pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró han estat intoxicacions etíliques. Un 26,7% s'ha produït com a conseqüència d'intoxicacions deliberades amb medicaments. En el cas de l'abús de drogues es disposa d'informació sobre el 61% dels casos, els quals es distribueixen de la següent manera: 48 opiacis, 6 cànnabis, 3 èxtasi i 1 per bolets.
- El total de mil·ligrams dispensats de psicofàrmacs susceptibles d'un ús desviat s'ha incrementat al 2006 a causa de l'augment experimentat per l'alprazolam i el clometiazole, ja que tota la resta de substàncies experimenten un descens respecte del 2005.
- La DHD del clometiazole del 2006 és la més elevada de tots els anys en què s'ha registrat. Respecte de Catalunya (dades de 2005), la DHD de Mataró només és superior en clometiazole i, lleugerament, en dextropropoxifè.
- La dispensació de psicofàrmacs per al tractament de l'addicció al tabac s'ha reduït al 2006 respecte de l'any anterior, tant en termes d'envasos com de mil·ligrams. L'aparició de nous productes no comptabilitzats pot ser la causa d'aquesta disminució.

- Segons els professionals de farmàcia, durant els darrers dos anys es detecta un cert augment en el consum de psicòtrops i un mal ús de diferents fàrmacs. L'edat dels consumidors s'apunta que va baixant i són els joves un dels col·lectius de major risc. En el cas d'alguns d'aquests fàrmacs es constata una major incidència entre les dones que no pas entre els homes.
- Tant les dades quantitatives com qualitatives dels centres d'atenció primària mostren com l'alcohol és la droga de major prevalença. El consum d'alcohol amb diferents substàncies sembla una pauta normalitzada. Alguns CAPS han detectat un augment del consum de tranquil·litzants, sedants i ansiolítics. Des dels centres d'atenció primària es percep un augment del consum de cocaïna.
- Al 2006, dels 117 usuaris del centre d'acollida, un 29,23% presentava problemes amb l'alcohol, un 43,08% amb el tabac i un 27,62% amb altres drogues.
- L'alcohol és el que causa més problemes entre la població assistida. Depenent del servei, el consum d'alcohol i altres substàncies (cànnabis i cocaïna) està guanyant terreny particularment entre els joves i els joves adults. Alguns serveis detecten un abús en el consum de fàrmacs (tranquil·litzants) entre dones de 35 a 45 anys.
- Els responsables dels serveis membres de la Comissió Tècnica del Pla Municipal de Drogues manifesten que l'alcohol continua sent la droga amb una prevalença més important. El policonsum és una pauta cada cop més generalitzada.
- El consum de cànnabis i cocaïna es detecta entre joves i joves adults; malgrat que no existeix unanimitat pel que fa a la seva evolució, no hi ha ningú que s'hi refereixi en termes de reducció.
- El nombre de nous tractaments relacionats amb el cànnabis i la cocaïna augmenten, i els joves i els joves adults són els principals implicats. Els responsables de serveis destaquen la necessitat de continuar potenciant les actuacions preventives, amb una especial incidència en els joves.

Indicadors de tractament

- A Mataró, com a Catalunya, l'alcohol i la cocaïna són les dues primeres drogues, amb el 41,86% i el 26,36%, respectivament. Hi ha, però, diferències entre els dos àmbits quant a la droga que ocupa el tercer lloc: mentre que a Catalunya aquest lloc l'ocupa l'heroïna, a Mataró ho fa el cànnabis, amb el 12,66% dels casos. Probablement, aquestes diferències s'expliquen per l'inici del tractament dels joves atesos dins del programa de detecció i bàsicament pel que fa als casos que inicien el tractament com a alternativa a la sanció administrativa.
- La cocaïna i el cànnabis mantenen una tendència ascendent. L'heroïna i el cànnabis gairebé igualen el seu pes sobre els nous tractaments, amb el 6,07% la primera, i el 5,83% la segona.
- Al 2006 s'ha trencat lleugerament la davallada experimentada del nombre d'inclusions al PMM des del 2002. Cal destacar que durant els darrers tres anys les noves inclusions al PMM per les farmàcies s'ha mantingut estable (8 al 2004, 6 al 2005 i 8 al 2006).

Indicadors d'incidència del VIH

- El 67,4% del total de casos registrats per la Unitat de Sida de l'Hospital de Mataró són de residents a la ciutat. La taxa de casos registrats de sida de residents al 2006 és del 0,25‰.
- El 71,05% dels nous casos són homes i la mitjana d'edat se situa en els 34,8 anys. La principal via de contagi són les relacions heterosexuales.

Indicadors policíacs i control de l'oferta

- El 70,9% de casos del 2005 i el 66,7% del 2006 dels controls d'alcoholèmia realitzats després d'un accident han donat positiu.
- Disminució del nombre anual de fets delictius i denúncies relacionades amb el consum de drogues.

